

Dr. Marczell Mihály:

HÚSVÉT

III/2. rész: Húsvét UTÁNI EGYES Vasárnapok V. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

46. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	4
A/ rész: az ünnep jellegére támaszkodó beszédek	4
1. beszéd: Az égre feszülő lélek	4
2. beszéd: Isten és ember személyes kapcsolata	5
3. beszéd: Imáink	5
4. beszéd: Hajnali és esthajnali imádság	6
5. beszéd: Az imádság lelke	7
6. beszéd: Mit él át az Istenhez emelkedő lélek?	7
7. beszéd: És a kérés?.....	8
8. beszéd: A kérések területe	9
9. beszéd: Az ima és az isteni előrerendelés.....	9
10. beszéd: Az ima és az Isten örök rendelkezései.....	10
1. beszéd: Istennél minden lehetséges	11
2. beszéd: Bízzál fiam!	11
3. beszéd: Dicsőítő és hódoló emelkedés	11
1. beszéd: Titkok nyelve.....	11
2. beszéd: Az élet kalapácsa	13
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	14
1. (Introitus) beszéd: Az Úr szeretetének ténye	14
2. (Introitus) beszéd: Az ember diadaléneke	14
1. (Oratio) beszéd: Gondolat és tett	15
1. (Graduale helyett) beszéd: Az Úr Jézus földi munkája	15
2. (Graduale helyett) beszéd: A Mester útja	15
2. (Offertorium) beszéd: Állandóan hallja imámat	16
1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk – életforrásunk	17
1. (Communio) beszéd: Áldjátok az Urat!	17
2. (Communio) beszéd: Urat dicsőítse a nyelv!.....	17
1. (Postcommunio) beszéd: Az ég eledele – lelkünk tápláléka.....	18
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegéhez írt beszédek	18
Különálló beszédek	18
1. beszéd: Kicsoda az Atya?	18
2. beszéd: Az én Atyám a ti Atyátok	19
3. beszéd: Távol az Atya?	20
4. beszéd: A meghallgató Atya.....	21
5. beszéd: Mindig ad az Atya?.....	21
6. beszéd: Per Christum ad Patrem	22
7. beszéd: Adakozó Atyánk-e az Isten?	22
8. beszéd: Mit kapunk az Istentől?.....	23
9. beszéd: Mit visz Istenhez a „hazatérő ember”?	24
Beszédláncok	25
I. beszédlánc címe: Az Úr Jézus arcának isteni vonásai	25
1. beszéd: Az égi igéket hirdető fölényes tekintet	25
2. beszéd: Az isteni csodákat végző rendíthetetlen nyugalma	25
3. beszéd: Az emberekre sugárzó szeretet	25
4. beszéd: Az embert Magához fűző isteni erő	26
II. beszédlánc címe: „Kérők és vevők”	26
1. beszéd: Kérhetünk-e a Mester nevében?	26
2. beszéd: Mit kérhet a könyörgő?	26
3. beszéd: Hogyan kérjünk az Atyától?.....	26
4. beszéd: Hová zárandokolunk a kereszttel az élen?	26
5. beszéd: A nyílt hangoskodás.....	26

6. beszéd: Nincs zárt titkunk.....	27
B/ rész – c/ csoportja: napi Szentleckéhez írt beszédek.....	27
Különálló beszédek.....	27
1. beszéd: A jól halló fülek.....	27
2. beszéd: A tettek embere.....	28
Beszédláncok.....	29
I. beszédlánc címe: A vallásos élet igazi kellékei.....	29
1. beszéd: A fékrefogott nyelv.....	29
2. beszéd: Az árvákhoz siető lábak.....	30
3. beszéd: Az özvegyeket vigasztaló tekintetek.....	31
4. beszéd: Az élet mélyére látó szemek.....	31
5. beszéd: A szolgálatot teljesítő kezek.....	32
I. beszédlánc címe: A törvény hódolatosai.....	32
1. beszéd: A törvényben ismerd fel az Istent.....	32
2. beszéd: A törvényben alkalmazd magadra a szóló Isten.....	32
3. beszéd: A törvény követésében – kövesd az Istent.....	33
4. beszéd: A törvény szavai szerint tökéletesít az Isten.....	33
II. beszédlánc címe: A tükörképet látó felületesek.....	33
1. beszéd: Játszi változatokat látnak.....	33
2. beszéd: Futó képeket elfelednek.....	33
3. beszéd: Semmit sem értékesítenek.....	33
4. beszéd: Mozdulatlan szobrok maradnak.....	33
III. beszédlánc címe: Az élettenger tükörbe mélyedő boldog népek.....	34
1. beszéd: Érdeklődni – a mélységek iránt.....	34
2. beszéd: Keresni – a hazavezető életeszközöket.....	34
3. beszéd: Gazdagodni – az isteni értékekben.....	34
4. beszéd: Boldoggá tenni az életet természetfeletti tartalommal.....	34
IV. beszédlánc címe: Az életmélységek „kincshalásza”.....	34
1. beszéd: Istent látni – mindenben.....	34
2. beszéd: Isten fiait látni – emberekben.....	34
3. beszéd: Isten erejével lelkeket alakítani.....	35
4. beszéd: Isten szeretetét birtokolni és sugározni.....	35
A beszédsor címe: „Az Úr hűségesei”.....	35
1. beszéd: Talán a hallgatók?.....	35
2. beszéd: Talán a magukat csalók?.....	35
3. beszéd: Talán a tükörbe nézők?.....	35
4. beszéd: A szabadon Krisztushoz szegődők!.....	35
5. beszéd: A cselekedve cselekvők!.....	36

Előszó

Bár ez a vasárnap is beletartozik az Úr feltámadása és mennybemenetele közé eső vasárnapokba, mégis sokkal több **emberi** vigasztalást nyújt, mint a többi. Itt a főhangsúly azon a gondolon pihen: kérhettek az Atyámtól, és megadja nektek. Ennek a vigasztaló gondolatnak azután igen szép keretet ad a mai liturgia. **A/ részben** tehát az „ünnep jellegét” értelmező beszédvázaink e fenti tételeket fogja magyarázni. Az is kérdés lesz tehát: milyen úton közelíthetjük meg égi Atyánkat? Van ebben szó a hitről, az Isten különös hívásáról, de legtöbb a lélek közvetlen Istenhez emelkedéséről, az imádságról. Az imádságról annál is inkább szó eshet, mert ezt a vasárnapot követik a „keresztjáró napok”. Ezek jellege pedig a **könyörgés**: de amint a neve is mutatja – a **szent kereszt diadalmas** körülhordozása mellett. – Ennek a körmenetes jelenetnek az a „hangosan szóló szava”: **Krisztusunk nevében kérünk az égi Atyától.** – Majd a **B/ részben** az „írott liturgia” szövegmagyarázatai következnek. Az – **a/ csoport** a „kis liturgia” szövegeivel kezdődik. Ezeknek alapgondolata: a diadalmas lélek bizakodása – az égi Mester istenségének erejében. A – **b/ csoport** az Evangélium szövegével foglalkozik. Ezeket a beszédvázlatokat először különállóknak közöljük, amelyek az **édes Jézus égi Atyjának a mi Atyánkká** való átértékeléséről fognak szólni. Azután egy-egy beszédlánc az **Úr Jézus arcának isteni vonásai-val**, illetve a „**kérők és a vevők**” tételeivel foglalkozik. Végül a – **c/ csoport** a Szentlecke tartalmának magyarázatát adja. A lényege: a parancsok mély értése és hűséges teljesítése az ember kötelessége, de egyúttal a világtól való visszahúzódásnak alapfeltétele. A részletesebb megosztás előtt itt csak annyit jegyzünk meg, hogy válogatott tételeink az idézett szöveghez alkalmazkodnak és azért szorítkoznak olyan szűkebb területre, mint maga az igen szép anyag tárgyi kiszélesítése megengedné. – Lássuk most az egyes részeket külön-külön.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegére támaszkodó beszédek

1. beszéd: Az égre feszülő lélek

(A lélek igényei)

Bev.: Föld zarándokembere, merre fordítsd tekintetedet? – támad fel bennünk sokszor a kérdés. A feleletet az a tapasztalat adja, amelynek értelmében kifelé fordul a szem, hogy lássa az Isten szépséges világát. – De kielégítő-e ez a szemlélet az ember lelke számára? Mindig kérdés marad: vajon egyirányú-e az emberi szemek kitérülése?... Mintha azt kérdeznők: vajon csak a föld-e az életterületed, vagy ég-e az igényed?...

1. Tehát első kérdésünk: **Elég-e neked a föld?**

a) A felületes ember **látása** tényleg a **földre** feszül. Ide hajlik az arca, és a földet súrolja a szeme. – Innen van az, hogy szinte csak azt nézi és csak azt dolgozza. Annyira hozzátapad, hogy majdnem csak azt szereti. Pedig óva int a Bölcs, mondván: „Mondom magamban: Megyek és átadom magamat a gyönyörnek és élvezem azt, ami kellemes! De láttam, hogy ez is csak hiúság!” (Préd. 2,1).

b) A felületes ember látása olyan, hogy a **földi** igényeknek megfelelően **kér** csupán. Mit akar? Életfeltételt, természetes életörömeiket. Azt is mondhatnók: egészséget és nyugodt életet kér. Mégpedig **csak ezt!** És az eredmény? Behódolás az előtt a rettenetes letörő tétel előtt: „úgy élj, hogy úgylis az anyaföldbe térsz vissza!”... Az igaz, hogy temetésünk közös és biztos, de az égből küldetett lélek érzi, hogy csak **átfutó** „otthon” a sírgödör. Ő követelve követeli, hogy az **égbe térjen**, ahol örök hazája várja. Követeli a Mester igazságát: „Aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). Épp azért mondhatjuk: összeomlasztó annak a hangulata, aki **csak földi** életcél felé törtet, mert állandó „**életősz**” a jellemző vonása, amelynek vége az élettelen „élettel” lehet...

2. Második kérdésünk pedig: **Vagy igényed-e az ég?** Nem tudunk kitérni ez előtt a kérdés előtt, mert ősi lélekösztönként belénk oltott igény szülötte. Ezért robbant ki már az előző pontnál is. Azért érint erősebben minket ez a második kérdés, hiszen ez nemcsak temetésről, hanem életről regél...

a) Az **ég felé tekintő** ember vágyva **hiszi** az evangélista hirdetését: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – A kínai császár: „az ég fia császár...””; pedig hitünk szerint: **minden ember az ég fia!** Mégpedig annyira, hogy onnan

jött, abból él, oda tér!...

b) Az ég felé tekintő ember igénye olyan, hogy **égi** vágyakkal telítve **kér**... Jól jegyezd meg az apostol intését: „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33)! Az ilyen lélek a föld mellett az eget is életető forrásnak tartja. Annyira, hogy oda törtet. Hallgatja a Mester biztató szavát: „Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). És az eredmény?... Végső kifejlődésében hazájának tudja az eget, mert eredetében innét származik, vágyaiban oda törtet és a Mester ígérésében hisz: „Ha azután elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,3).

Bef.: Összefoglalva a hallottakat, vigyük magunkkal ezt az igazságot: **horizontális** látásunk – a **földé, vertikális** nézésünk – az **égé!** Ennek a felfelé való lendületnek alapja a **hit**, és a **hit adta kegyelmi élet** pedig mindezeknek tökéletesítése. Így azután ez – az örök élet elnyerésének feltétele. Az apostol mondja: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17).

2. beszéd: Isten és ember személyes kapcsolata

(Dogmatikus beszéd: Isten és ember)

Bev.: A nagy világ legnagyobb titka az a kiemelt valóság, hogy az ember „én”-nek mondhatja magát. Figyeljük meg: minden, amit látunk – egyszerű tárgy, amivel történik valami. **Csak** mi vagyunk azok, **akik** szabadon teszünk, cselekszünk, élünk, akik magunk döntünk életeseményeink sodrában. De a véges „**én-voltunk**”-e az egyedüli valóság? Nem látható-e, hogy mi a „Végtelen Én-nek”, az Istennek vagyunk képmásai? – Érdemes volna ezzel foglalkozni. – Mik vagyunk tehát?

1. Személyek vagyunk.

Mit jelent ez? Öntudatos lények vagyunk. Sőt részletezve azt is mondhatom: ura vagyok a világnak és irányítója a nagy természetnek. Igaz reám nézve is az Írás: „...töltsétek be a földet és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

a) „Én”, a föld embere vagyok ilyen nagy kiváltságú lény. Mégpedig: **egyedül**. Nézd az anyagot! Nézd a virágot, az állatvilágot. A nagy mindenséget! Magad parány vagy, és mégis az „én” tudat erejével mindennél nagyobb vagy. A tudattalan világ kapcsolata csak **kohézió, adhézió**...

b) „Én” – a **személyes** kapcsolatot kereső ember. Ez pedig azt jelenti, hogy nem öntudatlan **lépcsője** vagyok más lénynek, hanem **személyes kapcsolatban** fűződöm hozzá. Ismerem őket, adok nekik és kapok tőlük. A kapcsolat gyökérzete pedig: a tudatos **szeretet**.

2. Az örök „Én” az ég és föld Ura. És az Isten? Lám: Ő a minden, de rövid szóban: **ÉN**. A végtelen Személy.

a) Isten birtokolja – Önmagát. Ezt csak hasonlatban értjük – önmagunkban. De tágíthatjuk a végtelen vonaláig. Ez az Isten személyes önbírása. – Mózes előtt így nyilatkozik meg: „én vagyok, „Aki vagyok” (2Móz. 3,14).

b) Isten személyes kapcsolatot talál az emberszemélyhez. Belső életét most nem érintjük. Csak emberszemélyhez való kapcsolatát keressük és magyarázzuk. Ez pedig a következő életmozzanatot tárja elénk. Az Isten célokat tűz ki. Az Atya törvényeket ad. Az Úr megjelenik. Az Isten Krisztus alakjában köztünk él. Végül is mindez azt mutatja, hogy az Isten az emberélet legnagyobb értéke és emberlélek dinamikájának egyetlen lendítője. Tételben így hangzik ennek dogmatikája: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz benne” (Jn 1,12). – Gyakorlata: Tőle és Hozzá! Ez az Isten adta és elgondolta élet alapkönmómiája.

Bef.: De milyen a kapcsolat? Az **Atya és fiú kapcsolata**. Vagyis: áramló szeretet, amely egeből indul, földre örvénylik és végül Istenhez sodor. A földön így valósul: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Az égben így lesz örök boldogság: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

3. beszéd: Imáink

(Erkölcsei beszéd: Az Istennel való találkozás)

Bev.: Hogyan találkozik az Isten, a végtelen Személy az emberrel, a végnélküli személlyel? – Teremtés, fenntartás, kormányozás **tárgyi** kapcsolódás, de **alanyian** két szellem lelki találkozása. Mind-

kettő szellem és így a szellemi életsíkon kell a találkozást megtalálniuk. – Ide azután az **ember részéről** felemelkedés kell és **Isten részéről** szeretettel való elfogadás, azaz találkozás. – Hogyan megy ez végbe?

1. Lélekemelkedés – az első lépés.

De milyen ez az emelkedés?

a) Lehet értelmi ismeret... Az apostol szerint – eljutok az Istenhez. „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20).

b) Lehet akarati vágyakozás. A Zsoltáros szerint: „Szomjazza lelkem az erős, élő Istent: Mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem?” (Zsolt. 41,3).

c) De lehet személyes odajutás. Ennek útja nem a fizikai közeledés, hanem a lélekfelemelkedés. Olyan személyes közeledés, amelyben a föld embere elérheti az ég Urát. – Mi ez? Az Egyház így határozza meg az **imádságot**: az észnek Istenhez való emelkedése. Így tehát ez az eszköz az **imádság!** Ez hódolat – a Végtelen előtt. Ez kérés – a Végtelentől. Ez dicsőítés – a Végtelen előtt.

Valójában: az emberi léleknek Istenhez jutása. Tömjénfűstje a léleknek, amely a szeretet parancsából indul Isten tiszteletére.

2. Istennel való találkozás – a célba futás.

Ez sem a szó fizikai értelmében veendő. Legfeljebb úgy: Isten örök otthont szerzett számunkra, az otthoni élet életünk valóságos hazaérkezése. – De valóban így kell ezt értelmezni?

a) Minden törtetés magasabb fejlődési fokra emel. Tehát mindig a magasabb rendű célba futunk. – Alávalóságunkat ez a tétel magyarázza: „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol. 3,2).

b) Szenvedés is arra emel, hogy lelkibbek legyünk. Így célba futunk. „Per crucem – ad lucem”.

c) Krisztus kegyelme istenivé nemesít. Így célba futunk. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

d) Végül végnélküli életre ébredünk a halál érintése nyomán. Így: **teljesen célba futunk**. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Végül is az ima olyan lélekjelentkezés, amely megemel, Istenhez juttat. **Tárgyilag** pedig úgy emel Hozzá közelebb, hogy kegyelmének vételével tisztultabb **élettel simulunk** az életünk ősi Képehez, az ég Urához.

4. beszéd: Hajnali és esthajnali imádság

(Erkölcsei beszéd: A napi ima)

Bev.: Mikor kell imádkozni? – kérdezheti az ember. A kérdezőnek azt felelnők: állandónak kell lennie Isten és ember kapcsolatának. Szinte az volna a kötelező parancs: éljen az ember – Isten örök jelenlétében! Ezt a tételt kellene életelvvé változtatni. – De mikor kell mindenestre imádkoznunk? Erre a kérdésre az volna a felelet: tevékenységre ébredő **hajnalunkon** és pihenőre intő **esthajnalunkon**. – Mindennek eleven jelképe így állhatna elénk: az esti és hajnali csillagragyogáskor. De azt is lehetne mondani: a bajok esetén kell imádkozni. – „Qui nescit orare pergat ad mare!” A latin mondás közmondássá lett. A természeti erők nagysága a kicsiség érzetét váltja ki bennünk. Sőt elevenen érezzük, hogy ugyanez az érzés fog el más szenvedések idején is. – Ilyenkor megroppannak a térdek, az átkot szóró száj imádságot rebeg: Miserere mei Deus! Erről az imádságról azt mondhatnám: ez a küszködő imája. A szenvedés facsarja ki és viszi az embert az Istenhez. Ezt a hangulatot mindenki érzi és ezt az imádságot mindenki végzi. – De az imádságnak nem csupán ez az ideje: a szükség. Annak a lélekrezgésnek, amely kapcsolatot létesít Isten és ember között – **állandónak kell lennie**. – Hogyan éljen az Istennel – az ima kapcsán – az ember?

1. Különösen a reggeli ima fontos nekünk.

Az álomból mintegy új életre ébredünk.

a) Előttünk a nap bizonytalansága, felettünk az Isten biztos gondviselése. Csak oda kell fordulni hozzá, reá irányítani figyelmünket Istenre.

b) Bízó lelkünkkel kiérdemeljük kegyelmét. **Tényleg segít az Isten**. Szívesen kérünk erősebb embereket: segítsenek meg. Vagy öröm kél bennünk, ha tudjuk, hogy nem leszünk egyedül a nap folyamán. Ezt adja meg a reggeli ima.

c) Minden cselekvésünket Istennek ajánljuk és így **állandóan** Vele vagyunk. – Igen szép ima alak a következő: Uram, ha elfogadsz, ma szolgálatodra jelentkezem. – Ez katonás, kemény program!

2. De azután az esti ima is életigényünk.

Peregnek a percek. Elmúlik a nap. Beleszövődik életünk színes terítőjébe. És elfoglalja parányi helyét a szépséges egészben.

a) Az a mese igaz: szőnyeget szövünk, amely az élet végén befejeződik. Akkor kész. Nem tudom, mikor szövöm le az utolsó szálakat. A mai nap is egy sávot jelent. Színeset vagy színtelent, ríktót vagy bele nem illő művésztelent. Este megnézem a szövetemet; az egészet nézve meglátom, mi nem illik bele ebbe a díszes, értékes perzsamunkába. – Talán fel kellene fejtetni egy részét. Javítani! Újíttani! Mert így nem tetszetős. Hogyan illenék ez királyi palotába?

b) Az ilyen megállapítás után elemi erővel lép fel – a **bánat** bennünk. De ekkor **csoda történik** a szőnyegen. A bánat könnye olyan, mint a választóvíz. Színt változtat. A ríktóból stílszerűt alkot. A durvát finommá alakítja. Így azután ez a lélekszöttek szebb lesz, mint amilyen **tegnap, tegnapelőtt** alkotott szövés. Az isteni erő ennek az imádságnak nyomán lehajol hozzám, széppé varázsolja tegnapi életszövésemet. – Ez az igazi esti imádság. – Reggeli és esti imádságodat ne tehernek nézzed. Ne engedj a kicsinyes nehézségeknek. Késői felkelésnek, fáradt lefekvésnek. Ezek kísértések!

Bef.: Végezetül kérdezzük: mit tegyünk tehát? **A napot Istennel kezdjük, Istennel végezzük.** Könnyebb lesz a munka, szebb lesz életünk szőnyege. Selyemszálak lesznek benne ezek a tények. Aki Istennel kezd, Istennel végez. – Ne hagyd el az Istent, nem hagy el az Isten. Hidd el szerető Atyádnak, hogy veled lesz bajaidban, úgy mint jó szerencsédben, és bármire, jó kérésre nyílik ajkad, talán hosszú kérés után, de végre is megadja nektek... Mert: „Bármit is kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23).

5. beszéd: Az imádság lelke

(Erkölcsi beszéd: Az imádság jegye)

Bev.: Milyen legyen az imádságunk? Ez a kérdés már az apostolokat is érdekelte. Mit mondott a Mester? „Miatyánk...” (Mt 6,9)... Ebből azután világosan következik az imádság lelke is. – Sőt jegyei is. – Milyen legyen tehát az ember imádsága?

1. Atyához emelkedve – bizakodó.

a) Atyához megyek. Ezt a Mester mondta. Ő – „hazatér”. Nekünk otthont készít. „Atyám házában sok hely van... hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,2). Tehát **imádságommal** már **most** hazatérek.

b) Atyától várok. Érthető, hogy Atyámtól várok. Azért mondja a Mester: „bármit kértek imádságban, higgyétek, hogy megkapjátok és úgy is lesz” (Mk 11,24).

c) És Atyámtól biztosan kapok. Ezt is a Mester ígérte. Ezért mondja: „Bármit kértek majd nevemben, azt is meg fogom tenni nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban” (Jn 14,13). Lelkem is egybeesően ezt súgja. Honnét tudod? Megint csak a fenti felelet: Mesterem ígérte. – De ezt is hozzáfűzhetem: egyéni életem is ezt igazolja. Így lesz az Írás szava és a kegyelemmel telített lelkem tapasztalata. Örök reményemet táplálja. És ezt is Mesterem mondta! És erre is örömmel rezonál a lelkem: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

2. Fiúi lélekből fakadó szeretettel feltekintő. De a fiú a szeretet lelkét mutassa.

a) Fiú – az Atyához. Legyen alázatos a fiú. Legyen jót kereső a fiú. Legyen hódoló a fiú. Legyen szeretettel fonódó a fiú.

b) Szeretettel emelkedő – az égi Atyához. Ez pedig a **mindenható Jóságot** látó lélek. A mindenható **Jóságot** akaró lélek. A mindenható **Jóságot** szolgáló lélek.

c) Szeretetből vevő – az Atyától. Van-e ebben a gazdag és Lázár viszonyából?... Itt az örök Jóság csordulása történik, ahol boldogan könyöröghet az élet kifáradt zarándoka.

Bef.: Milyen tehát az ima isteni jegye? Bizakodó és szeretetből fakadó, az ég Urához emelkedő. Életem irányja lesz tehát: égi Atyámhoz fohászkodom.

6. beszéd: Mit él át az Istenhez emelkedő lélek?

Bev.: Ősi kísértése az embernek: „lesztek, mint az Isten” (1Móz. 3,4). Ez a kísértő hang. Szinte

góggel akarná felemelni a fejét az Isten fölé... Ez azonban nem a gyermek emelkedése az Atyához. Az Istenhez való emelkedés nem összeroppanó semmivé levés, hanem a szeretetkapcsolat felvétele – az égi Atyával. – Kérdezhetjük ugyanis, vajon mit érez az ember, ha Istenhez emeli lelkét?

1. Talán alázkodó koldusgyengeséget érez?...

Az ember nem született a szolgaságra. Az angol nemzeti dal külön éneklí: a tenger ura, nem a szolgaság népe. – Az élet ura sem lehet a szolgaság járomhordozója. „...töltsétek be a földet s hajsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

a) Van benne az elindulásban – függő tisztelet. Ez azonban nem szolgáló alázat, hanem a Végtelen előtti hódolat.

b) Van benne hódoló alázat. De ez sem deréktörés, hanem tisztelő feléhajlás. De mindenekfelett benne a gyermeki szeretet. Ez pedig **személyes életünk** legszentebb virága. Igen fontos: életkapcsok között félelem, rettegés, remegés legfeljebb **kezdet**, de a valóságos érték a szeretet. „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete” (Zsolt. 110,10). De a **szeretet** az örök élet **tartalma**. Így emelkedés égi Atyádhoz. Ilyen módon élve mindig Vele vagy! Ez az érzés – boldogító! Különösen, ha folytatjuk a kérdést.

2. Atya szeretetét érzi.

Ez azután olyan megállapítás, amely a boldogságok boldogsága. – Honnét tudod?

a) Krisztus ígérte: „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21).

b) Ember vette. Hány Krisztussal találkozó érezte ezt? A Mester idejében?... Ezek – betegek, lélethalottak, igazi halottak. A mai életben... Ezek a „nagy megtérők” /Saul, Ágoston, Papini stb.).

c) Magam is érzem. Igen! Egyszerű életem is boldog az isteni Szeretet vételekor. Mikor érzem? Ha felemelkedem a világ fölé, és egeből csordul lelkembe a béke, a szeretet csodás érzése.

Bef.: Íme! Nem kell vakmerősködve **Isten fölé** törni, hanem boldogítóan kielégítő **Isten családtagjává** nemesedni. Ez a szentek egysége!

7. beszéd: És a kérdés?

(Erkölcsi beszéd: A kérdés lélektana)

Bev.: De talán az ima leggyarlóbb alakja, a kérdés mégis csak megalázó? Hiszen nem tagadható, hogy körülbelül így cseng a mi lelkünk. „Miserere nobis!”... ez az örök hangunk. „Panem nostrum quotidianum”... ez az örök kilátásunk. „Dona nobis pacem!”... ez a sóhajunk. Mindez igaz, de vedd tudomásul, Atyád előtt vagy ám! – Mi tehát a kérő ima?

1. Atyánk előtti kérdés hódolat.

Gondolj a földi családra. Vajon az atyjától kérő gyermek koldusdalt énekel? Vajon ez a kérdés megalázó? Valóban a lélek odafordulása ahhoz, aki szeretettel tekint reám.

a) Jelzése – az igénynek. Bár Isten tudja, de ember alázatos feltárása – a lélekbizalomnak szent jele.

b) Bizakodva várása – a teljesülésnek. Atyjához megy a fiú, tehát várja az Atya szeretetét.

c) Mert a szeretet áramlása egymást szeretők csodás kapcsolódása. Ez – az Isten részéről: adás. És az ember részéről: vétel. De az egész jelenlegi megindulása: kérdés. Végül is ez a lényeg: az Atya házanépének gyarapodása az élet földi zarándokainak segítségével. Ezt az Atya a teremtéstől kezdve minden pillanatban adta és adja; a jelenben pedig – hogy az ember részéről is történjék valami – az ember áhítozva kéri.

2. Atyánk részéről szeretet. Ahol a fiú kér, ott az Atya a várakozó.

a) Szeretettel fogad... Már csak azért is, mert „hazatér” a család „vándortagja”. Ez a kérő jelentkezik.

b) Szeretettel ad; annál is inkább, mert szeretetből teremtett és szeretetből segíti minden teremtményét. Szeretettel, kegyelmével telít. Annál is inkább, mert földi élet után örök otthonba, végnélküli életre segít. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” /Jn 11,25/. Ő – Önmagát akarja adni. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én öbennem” /Jn 6,56/. Még a földön is adakozó, hogy azután valóra válthassa ezt az ígéretet: „Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” /Jn 14,3/.

Bef.: Íme, még a kérdés is így lesz – Istenhez kapcsolódás. Csak ez legyen benne: „Legyen meg a Te akaratod!” Ekkor a hit, remény és szeretet hatja át a kérdést; ez pedig már az isteni jegyek birtoklását és ég felé tárását mutatja.

8. beszéd: A kérések területe

Erkölcsei beszéd: Mit kérjünk?

Bev.: Mit kérhetünk és mit kérjünk? Azt is mondhatnók: üres tarisznyát fordíthatunk-e szájjal az égnek? Vagy embervoltunk emberi igénnyel fordulhat-e az ég felé? A felelet így fog hangzani: kérhetünk földi kincseket és természetfeletti javakat. – Hogyan forduljon tehát az ember az Isten felé?

1. Kérhetünk földi javakat.

a) Anyagi életfeltételeket. Vagyont. Családi otthont. Boldog életet. Nyugodtan kérhetjük a földi élet kegyét, amelynek ez az eredője: „És teremt az Úr a Sion hegyének egész helye fölé, és afölé, ahol ott az ő segítségét kéri, nappalra felhőt, és éjjelre füstöt és lobogó tűzhöz hasonló fényességet, mert minden dicsőség felett ott lesz az ő oltalma” (Iz. 4,5).

b) Lelki kincseket. Tudást. Művészi szépet. Sikert (műveinkben!). Erkölcsi tökéletességet. Ezt pedig így értékelheti az ember: „Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindeneknek végét, a homály köveit és a halál árnyékát is. Tárnákat nyit idegen nép; leereszkedik oda, ahová ember még nem tette lábát, és lebeg távol az emberektől. A kenyértermő földet, tűzzel forgatja fel alul; köveiben zafírt talál és porában arany vagyton... Aknákat vág a sziklákban, és a szeme mindenféle drágaságra mered” (Jób 28,3-6 és 10).

2. De mindenekfelett kérjünk természetfelettiakat.

Ezt nagy általában így írja elő az Írás: „Keressétek először inkább az ő országát és annak igazságát és ezeket mind megkapjátok” (Lk 12,31).

a) Lélekerőt.

b) Kegyelmet.

c) Végső kitartást.

Bef.: Milyen lelkülettel? Ezzel a krisztusi odaadással: „Atyám, a Te akaratod legyen!” (Lk 22,42).

9. beszéd: Az ima és az isteni előrerendelés

(Dogmatikus beszéd: Az isteni előrerendelés)

Bev.: Imádkozva kérő embernek lelkében gyakran felmerülhet az a kérdés: vajon van-e értelme imádságomnak, mikor az Isten **ügyis tudja**, hogy mi lesz életem jövője? Érettem is **változtathat**, mert már ismeri szabad életem további sodrát... De hogyan értelmezendő ez a nagy nehézség?

1. Isten előre tud mindent – a jövőt.

Tagadhatatlan tétel ez a fenti. Isten tényleg mindent tud. De a jövő ismerete hogyan áll Isten terében?

a) Isten a feltételes jövőt ismeri. Az Ószövetség Bölcsé így szól az Úrról: „Elragadta, hogy a gonoszság meg ne rontsa elméjét, s az álnokság meg ne tévessze lelkét” (Bölcs. 4,11). Majd Dávid király keilai útja előtt Istenhez fordul kérdéssel és a felelet miatt elmenekül... Saul nem támadott tehát és így a király **életben maradt**... (1Kir. 23,7...). Ez a **feltételes** jövő tudása. – De maga a Mester is hivatkozik erre mondván: „Jaj neked, Korozain! Jaj neked, Betsaida! Ha Tiruszban és Szidonban történtek volna a csodák, amelyek nálatok történtek, már régen szőrzsákban és hamuban tartottak volna bűnbánatot. De mondom nektek: Tirusznak és Szidonnak tűrhetőbb sorsa lesz az ítélet napján, mint nektek...” (Mt 11,21-23).

b) De tudja az **egész jövőt is**. Hiszen megjövendölte Jeruzsálem pusztulását, majd az utolsó napokat, amelyek elseje még valamiképpen a „feltételes jövő”, de a második – feltétel nélküli (Lásd: advent I. vas.!). Majd önmagáról jövődönt események bekövetkezését is tudja (Izaiás 53, Dávid király jövődölesei...). Sőt egyenesen jelzi, hogy mindez azért történik, hogy beteljesedjék az Írás... De hát a mi életünk is így áll Isten előtt? Igen! Azért, mert „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). Ő minden mozdítója, Belőle árad minden indító erő. – Ne felejtsetd! **A te imád is Hozzá tér**, és így ennek örvénylő vagy **alázkodó ereje az Ő lelkét már öröktől fogva feléd fordította**. – De vizsgáljuk csak tovább.

Hogyan látja Ő a jövőt?

2. Ő az események gyökérzetét látja.

Isten ismeri az egész létet... Önmagát és teremtményeit. Mégpedig hogyan?

a). Az előre is irányzott döntésekkel. Mik ezek? A kifelé való hatás erejének sorozata. A teremtés,

a kormányzás, a gondviselés. Mindezek Isten alkotta élettörvények.

b) A feltételes tetteket. Mik ezek? Angyalok, emberek szabad tettei, amelyek **lehetőségek** (Lásd: Dávid király esete). Azt is tudja, vajon a **feltétel** teljesül-e? De ezt a teljesülést, vagy nem teljesülést az események változata, vagy az ember szabad akarata ingatja.

c) És a szabad döntéseket? Még ezekben is van – előirányzás. Tételekben. Hol a szembeszállás lehetőségének alapja? Az ember szabadságában. Van „**debita ordinatis ad finem**” és van „**libera deordinatio ab fine**”. – De hol van mindezekben az **emberi ima értéke**? Az ember **előre** kap minden kegyelmet és **jó indítást**. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” /Ef. 4,7/. „Így a jelenben is van egy maradék, akiket a kegyelem választott ki. De ha ez kegyelem alapján történt, akkor nem tettek fejében, különben a kegyelem már nem volna kegyelem. Hogy is áll tehát? Amit Izrael keresett, azt nem érte el. Csak a kiválasztott maradék érte el” (Róm. 11,5-7). – Isten ezt adja az **előre látott imák** meghallgatására. – És mit lát az Isten? Azt is látja, hogy **hogyan** használz fel mindent. Nem azért teszesz így, ahogyan cselekszel, **mert** Isten tudja, hanem **azért tudja**, mert **szabadon így cselekszel**. – Nem lehet az Isten – változtató **Ingó**, de nem lehet az ember lanyhán – senkivé **hanyatló**.

Bef.: Mi ezekből a tanulság? Bátran járulj Isten elé imáddal, mert Istenatyád atyai szívét épp a **te mostani** imád hajlította feléd. Ő tudja a jövőt, mert te így készíted. Ő adta öröktől a kegyelmet, mert te így kérted.

10. beszéd: Az ima és az Isten örök rendelései

(Dogmatikus beszéd: Örök rendelés és az ima meghallgatása)

Bev.: Az Isten örök rendelkező és mindent előre rendelő. Azért mondja az Írás: „Mindennek megvan a maga órája, és minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében... Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csak hogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdettől fogva mindvégig” (Préd.3,1 és 11). – Hogyan illik ide és hogyan érthető, illetve **közélíthető** meg értelemmel az Istenhez intézett fohász meghallgatásának problémája?

1. Induljunk meg ezzel a tétellel: Isten és ember élő személyek.

Ennek tartalmát – egybehasonlítás magyarázza.

a) A személytelen lények a nagyvilág létezői. Csillagok stb... Mik ezekben az isteni akarat? A létük és léttörvényük sora. Mindezek tehát **belső valóságukban** változatlanok. De még ezekről sem állítható, hogy nem változtathatók. Jól jegyezd meg: **a mű nem lehet nagyobb a „művésznél”**. A teremtmény nem változtathatja a Teremtő szándékát, de a Teremtő több, mint a teremtmény; tehát nem lehet **kötő hatalom** – a Teremtővel szemben. Azért mondja a próféta: „Az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: Kelj fel, menj le a fazekas házába; ott majd meghallod igéimet. Lementem tehát a fazekas házába, és íme éppen edényt készített a korongon. És ha nem sikerült az edény, melyet kezével az agyagból készített, újra nekilátott és egy másik edényt alakított belőle, amint éppen jónak látta, hogy cselekedjék. És az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: Vajon nem tehetek-e én is úgy veletek, Izrael háza, mint ahogyan ez a fazekas cselekszik? – úgymond az Úr. Íme amilyen az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, Izrael háza!” (Jer. 18,1-6). – Elinduló gondolatmenetünk tehát ez legyen: a teremtmény nem lesz nagyobb a Teremtőnél.

b) Az Isten Személy és az ember személy kapcsolata több, mint az előző... Itt arról van szó, hogy a végnélküli „emberszemély” a Végtelen Istenszeméllyel **személyes** kapcsolatban áll. Ez pedig azt jelenti, hogy a személyes érintkezés az adott pillanatok tudásával és értékelésével szüli a jövő eseményeit. Ebben pedig az az ősi **isteni előrerendelés** lakik, hogy a személyes ember tettét a személyes Isten – a **személyes lélekregzés arányában** – teszi valósággá. Ez pedig az ima intenzitása és így ez már öröktől fogva az Isten előrerendelési alapelhatározása. A tétel így hangzanék: az örök Isten **előre rendelve** elhatározza, hogy a személyes ember kérése a teljesülés lehetőségét hordozza.

2. És folytassuk azzal a ténnyel, hogy az Isten és ember érintkezése – a szeretetáramlás hülámverése.

Itt azután a következőkre gondoljunk.

a. Az örök Szeretet sodrító erejének eredője – az emberi élet. Ezt rendelte előre az Isten és ennek valósulásában szabadságot adott az embernek. Aki azután **kéri** az Istenszemély segítségét, az veszi ezt a kegyet az isteni előrerendelő kegyelméből.

b. Az örök Szeretethez forduló szeretetre pedig öröktől fogva rezonáló az Isten. A lényeg itt ez: a

szeretetre segítő áldással felel az **igazi Szeretet**. Ez pedig az Isten! „Az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

Bef.: És a fennálló nehézségekkel mi lesz? Ilyen például: hát ha Isten előretud, akkor úgymint... Ne felejtse: lehet tudni, hogy holnap hétfő van... De nem azért lesz hétfő, mert te tudod, hanem azért tudod, mert ez a dolgok rendje. – Csak könnyíti az emberi megfontolás, de meg nem oldja az emberi értelem. Könnyíti így: az Úr Egyszülöttje mondja, és így az ember lélekkel elfogadja. „Nem hiszed, hogy én Atyámban vagyok és az Atya énbennem? A tanítást, amit hirdetek nektek, nem magamtól mondom, és a tetteket is Atyám cselekszi, aki bennem van. Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem. Ha másképp nem, legalább tetteimért higgyetek. Bizony, bizony mondom nektek: Aki bennem hisz, ugyanazokat a tetteket fogja végbevenni, amiket én magam cselekszem, sőt nagyobbakat is fog tenni azoknál, mert én az Atyához megyek” (Jn 14,10-12).

*

– Most három beszédvázlat **igen röviden** közlünk, mert könnyebb tételeket fejtegetnek és így a szónok egyéniségének tágabb teret biztosítanak...

1. beszéd: Istennél minden lehetséges

Bev.: Vétessék abból a gondolatból: tényleg minden **jó** lehetséges Nála, mert Ő a tökéletes Jóság.

1. Lehetséges a földi javakban való segítség.

2. Lehetséges a bűnös életét érintő megtérés.

Bef.: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?”

2. beszéd: Bízál fiam!

Bev.: Legyen a Mester szava, amellyel vigasztalja a bűnöst, az elesettet, a gyengét.

1. Legyen erős a hited.

Ember részéről való feltétel.

2. És biztos az égi segítség!

Isten részéről való feltétel.

Bef.: Lehet ez a zárógondolat: ha Istenhez emelkedik kérő fohászod, akkor biztosan leereszkedik hozzád Isten áldása. „Kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7).

3. beszéd: Dicsőítő és hódoló emelkedés

Bev.: Lehetne ez a felsorolás, hogy milyenek az imádságok fajtái: dicsőítő, hódoló, kérő, hálaadó. Mivel a kérő imáról már többször szoltunk, szóljunk most a két elsőről.

1. „Dicsőség a magasságban Istennek”.

(Angyalok, próféták, hívők, imádkozva felemelkedők).

2. Előtted hódolnak a teremtmények...

(Angyalok, szentek, mi földi teremtmények...)

Bef.: Élő turibulum a szívünk, amely az ima tömjénfüstjével emelkedik az Isten trónja elé.

*

– Most két beszéd **tárgyi szempontból** kerül külön közlésre. Lényegük ugyanis: **hogyan közeledik hozzánk az Isten?**

Nagyon fontos, hogy a szónok átértse, hogy az Isten közeledése mindig az **ember felemelését** szolgálja. – Mégpedig úgy, hogy – bár minden **elsődleges célja** az Isten – a boldogítandó ember lelkének **önkéntes** Felé hajlása és tényleges boldogítása a belső mozgató erő. Ezt azért kell hangsúlyozni, hogy Isten szavára – lettek légyen azok **titkok** vagy **kalapács-csapások** – készségesen hajoljon a boldogságot szomjúhozó ember.

1. beszéd: Titkok nyelve

(Biblikus beszéd: A biblia nyelvezete)

Bev.: A Nibelung legendáiban szerepel a madár nyelve, amelyet csak a pogány istenek felhatalmazottjai értenek. Innét van az, hogy a sárkány megérti a madárdalt és – figyelmeztetve Siegfried sebezhető vállára – megöli a harcoló hőst. – Az emberekhez **títkos szóval** szól az Isten. Nem mindig az ember nyelvén. Sokszor – a **világ tényein át**... Majd – **belső sugallatokon át**... „Miután többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Ezeket pedig a Szentírás közli. – Vizsgáljuk most ezt az utóbbit mondván: mit közöl velünk az Írás szövege?

1. Igazság a szava.

A Bibliáról így beszélünk: az Isten szava. Az amerikai bíróságok előtt ott fekszik a Biblia, és még a vádlott is esküt tesz reá, hogy igazat fog vallani... Az Egyház úgy beszél róla, hogy Isten kinyilatkoztatásának egyik forrása, mert a Szentlélek sugallatának isteni-emberi terméke.

a) Az apostolok az Ószövetségről mindig így beszélnek: „Az Írásnak azonban be kell teljesednie” (Mk 14,49). „Így beteljesedett az Írás szava...” (Mk 15,28). Nagyon természetes, hogy maga a Mester mindig így nyilatkozik róla: „De akkor hogyan teljesednek be az Írás, amely szerint ennek így kell történnie?” (Mt 16,54). Így beszél János apostol írása szerint is: „Így teljesedett be az Írás: „Elosztották ruháimat maguk között, és sorsot vetettek köntösöm fölött” (Jn 19,24). – Legalább százötven helyen olvassuk ezt a nagy tiszteletet és hódolatot az Ószövetség szent szövegét tekintve.

b) De az Újszövetség szövegeit is ilyenek írják, és ilyenek tartják a tanítványok és a hívek. Lukács így ír: „Már sokan vállalkoztak arra, hogy rendszeresen elbeszéljék a köztünk végbement eseményeket úgy, amint ránkhagyták azokat, akik kezdettől fogva szemtanúi és hirdetői voltak az igének. Jónak láttam magam is – miután mindennek elejétől fogva gondosan a végére jártam – sorjában leírom neked, nemes Teofil” (Lk 1,1-3). Szt. János pedig emígy: „Ezeket viszont azért írtam, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne” (Jn 20,31). Majd így ír: „Ez az a tanítvány, aki tanúságot tesz minderről és ezeket írta. Tudjuk, hogy igaz az ő tanúsága” (Jn 21,24). Szt. Pál hasonló módon ír: „Ha evangéliumunk mégis el van takarva, azok előtt van eltakarva, akik elvesznek. Ezeknek a hitetleneknek a világ istene elvakította értelmét, hogy ne ragyogjon számukra a Krisztusnak, Isten képmásának dicsőségéről szóló evangélium világossága” (2Kor. 4,3-4). – Mindez azt jelenti, Isten nevében szóltak, a Mester tanítását írták, a Messiás elérézését hirdették és Istenfiának földreszállását harsonázták.

c) Igaz-e sok Írás? Emberileg igen, mert meghaltak érte az evangélisták, apostolok egyaránt. Krisztus beszédei szerint még igazabbak, mert Ő mondta: „Íme én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Sőt Ő hirdette: „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). Szt. Pál hivatkozik erre mondván: „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8). Jó ezt tudni, mert életünk biztos alapigazságát látjuk benne. De arra figyeljünk: az Egyházé a magyarázó, tanítói hatalom, mert a betű holt, és a tanító Egyház az élet. Krisztus misztikus teste az Egyház, és rajta keresztül csendül fel az Írás örök, félreérthetetlen, el nem alanyiasítható örök, igaz, szent tartalma.

2. Sokszor képletes a kifejezés módja.

Ez a beszédmód Istené – az Ószövetségben, és a Messiásé – az Újszövetségben.

a) Mózes kígyóvá vált vesszejének jelével beszél az Úr a fáraónak. Majd így jelentkezik: A csipkebokor tüzén át szól magának Mózesnek. A kőtáblák beszédén át szól a népnek. A tüzes felhőn át beszél a tévelygőknek. A frigszekrényen át szól a főpapnak. Tovább írhatnám a jeruzsálemi templom minden szent helyét, oltárát, edényét, kenyerét. Állandó beszéddel szólnának Isten nevében és Isten helyett.

b) De az Újszövetségben egyenes módszere a Mesternek a parabolisztikus beszéd. Ő maga is mondja; de tanítványai is megjegyzik ezt. Sőt a Mester egyenesen megvilágítja a magvetőről szóló példabeszédet... Azután arról is szól, hogy lesz idő, midőn már nem példákban szól tanítványaihoz. Ezek a történetek, példák, példabeszédek végül is Isten szavai, amelyek emberlelkek kapuján kopogtatnak és bebocsátást szorgalmaznak.

c) Mit tegyen tehát az ember? Figyelve figyeljen és figyelemmel kaput tárjon. Az isteni ige egek-ből jön. Sokszor nehezen érthető. Már csak azért is, mert isteni tartalmat közöl. Itt az észnek nem a megértés, hanem az ésszel nem ellenkezés megállapítása a kötelessége. – Azután az isteni tekintély alapján való meghódolás a feladata. „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása”

(Zsid. 11,1). Amit hiszünk, annak tárgyát Isten adja és annak igazságát az isteni szó csalatkozhatatlansága biztosítja. – Nem az a kérdés, vajon tapasztalhattam-e magam a hirdetett igazságot, hanem annak igazolása a döntő, vajon Isten ajkán át csendül-e, még ha példabeszédben is!, ez az isteni igazság?

Itt a hit alapja – az isteni tekintély. Az a csalatatlan tudás, amellyel Isten áll a kinyilatkoztatás mellett. – De ezután is marad még kíváncsi. A hallott ige hódolatos elfogadása fokozatos és tevékeny életmunkát ír elő. Nem a hit, az isteni hit a fontos, hanem a **tevékeny hit**. Azért mondja Jakab apostol: „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,2). Higgyél Istennek, hogy élhessél Istennel! Erre akar tanítani a titkok nyelve.

Bef.: A titkok meghirdetésének a nyelve: a tárgy, a jelkép, a példabeszéd, a hasonlat. De a titkok nyelvének célja a titkok hasonlatok alapján való megközelítése. Amit nem tudunk megismerni és kimeríteni – értelem útján –, azt a kinyilatkoztatás tényközlése nyomán megközelíthetjük – példabeszédek útján. Így a titkok nyelve Isten szavának közlő módja, és a titkok tartalmának megközelítése a titkok elvének igen nagy értéke. Szól az Isten, – hallgassa az ember!

2. beszéd: Az élet kalapácsa

(Szimbolikus beszéd: Az üldöztetések és szenvedések)

Bev.: Közismert igazság: a vasat a tűz acélosítja, az emberi lelket a szenvedés és az üldöztetés teszi izmossá, ellenállóvá. A vas puha marad, ha szikrázó, izzó állapotban nem kovácsolják. –De kérdezve kérdezem: és a lélek? A lélek gyenge, szinte lendületnélküli marad, ha bele nem kerül az ellentétek, a szenvedések forgatagába, ahonnan azután megerősödve kerül a felszínre. – Mikor ezt a gondolatot jelezzük, akkor a mai Evangéliumban felvetett és megjövendölt üldöztetés és szenvedés értelmét és célszerűségét akarjuk megmutatni. Tulajdonképpen a mai Evangélium az apostolok jövőjének képét rajzolja, de reáillik az egyetemes emberiségre, reáillik minden egyes emberre külön-külön is. – Szenvedett, küszködött Krisztus, küszködni fognak tanítványai, szenvednünk, küszködnünk kell mindnyájunknak. – **Krisztusnak ezek nyomán kell bemennie a dicsőségbe, az apostoloknak szenvedésük révén kell megdicsőülniük...** A mi lelkünknek is ezek révén kell Krisztushoz közelednie. Híd, amelyen át kell menni, előkészület, amely a dicsőség révéhez vezet minket. Tisztító folyamat, amely az anyagiaktól mentesít. Emelő készülék, amely az Istenhez visz. – Közös a szenvedés, csak más a forma.

1. Ez a szenvedés és üldöztetés mindenkinek osztályrésze.

a) Krisztus szenvedése a testieken kívül a lélek mélyén rejlik. A meg nem értés, a félreértés, a hátlanság gyötrik a Keresztfán.

b) Az apostolok szenvedése az üldöztetés, a testi kínlódás, a nagy lemondás, a megvetettség. – Krisztus előre jelezte mondván: „Ki fognak zárni titeket a zsinagógákból. Sőt eljön az óra, mikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy szolgálatot tesz Istennek” (Jn 16,2).

c) A mi szenvedésünk, üldöztetésünk ehhez képest parányi. Nem véres üldözés és igen ritkán a háltól való félelem. Inkább olyan üldözés, amely kicsinykedésből jut osztályrészül annak, aki elveihez hű tud maradni. A jó diák, és hozzá hasonlóan a felnőtt ember is, aki nem csatlakozik a kamasz lelkek durvább együtteséhez, aki nyíltan áll elő lelkének meggyőződésével, aki nem hátrál meg mindjárt a lélek támadása esetén sem, gyakran érzi, hogy megvetik, lenézik. Sokszor hallja ezt a megvető szót: mindig tanul!... „Nem igazi diák”. – Szolgálatot vélnek tenni, mikor így bánnak egyik társukkal... „...azt hiszi, hogy szolgálatot tesz Istennek” (Jn 16,2). – Sőt, az otthoni környezet is nem egyszer üldözi vagy legalábbis félreérti a jó embert. Aki visszahúzódik, aki kötelességét teljesíti, különösen a vallásiakat híven megtartja, sok kisebb-nagyobb bántalomnak, csúfolódásnak van kitéve. Hiába! Bántja a gúnyolódókat a rossz lelkiismeret, a jó példa követésre hívó ereje ellenségeskedést vált ki. Aki alsóbbrendű ember, az azt szeretné, ha mindenki alsóbbrendű lenne. – Ezek szintén üldöztetések, amelyek fájdalmasan érintenek. De hiába! Ezek feltétlenül bekövetkeznek az életben, ezeken túl kell tenünk magunkat, sőt ezeket javunkra kell használnunk.

2. A szenvedés és üldöztetés mindenkiből más és más hatást vált ki.

a) Krisztust megdicsőíti az üldöztetés.

b) Az apostolokat megerősíti, s azt váltja ki belőlük, hogy örvendezve szenvednek Krisztusért.

c) A szenvedéseknek belőlünk is megerősítést kell kiváltaniuk. Amely fa megtörik, az nem alkalmas épületet tartó gerendának. Amely vas megreped a pöröly súlya alatt, az sem lehet hidat tartó vasváz. Amelyik lélek enged és megroppan a kínok hatása alatt, az sohasem lesz igazi termékeny em-

berré. – A kalapácsütések **keményebbé** teyenek, a támadások **kitartóbbakká**. Jusson eszünkbe ilyenkor, ilyen bánásmódkor, íme beteljesedett rajtunk az evangéliumi szó. De ha az Evangéliumra gondoltok, akkor mindig fölemelkedtek a kicsiségek fölé. Érezni fogjátok a szenvedés erősítő hatását, és acélkeménnyé alakult éltetek sokaknak élettámasza, kemény pillére lesz.

Bef.: Így lesz az üldöztetés, szenvedés és megbántás lélekfejlesztő, léleknemesítő, erősítő befo-lyás, mely lesújtás, leverés helyett emel, fejleszt és lelket erősít. – Ne legyünk gyengék az üldöztetés idején, hanem Istenben bizakodók, akik az „életkalapácsok” pörölycsapásai által az élet „acélnemzedékévé” alakulnak.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Az Úr szeretetének ténye (Dogmatikus beszéd: Megemel az Isten)

„Ujjongó szóval hirdessétek, adjátok tudtul, terjesszétek el a föld határáig, mondjátok: Az Úr megváltotta szolgáját, Jákobot!” (Iz. 48,20).

Bev.: Kérdő lélekkel fordulunk az ég felé és sikongva kérdezzük: mit tett velünk az Úr?

1. Megszabadított – bűneinktől.

De miben áll ez a megszabadítás?

a) Abban az isteni ajándékban, hogy: „Igazságodban csodálatosan meghallgatsz minket, mi szabadtó Istenünk, reménysége a föld minden szélének” (Zsolt. 64,6).

b) De abban az egyéni kegyelemben is, hogy személyes bűneinket is megbocsátja az Úr. „Bocsásd meg a mi vétkeinket, amint mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” (Mt 6,12).

2. Fiává fogadott kegyelemből.

De az isteni szeretet kiáradása nemcsak **elengedése** a bűnöknek, hanem isteni ajándék vétele is. Ez pedig:

a) Az „istenfiúság” kegye. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) És az „istenfiúság” ajándéka. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiaai vagyunk” (Róm. 8,16).

Bef.: Mít teygen erre válaszul az ember?... Azt, hogy igaz legyen rajta az apostol szava: „Isten, a mi Atyánk szemében ez a tiszta és igazi vallásosság: Viseld gondját a nyomorgó árvának és özvegynek s őrizd magadat tisztán e világtól” (Jak. 1,27).

2. (Introitus) beszéd: Az ember diadaléneke (Erkölcsi beszéd: A megváltott ember diadaléneke)

Bev.: Ha hallom az ég felém áramló szeretetének zúgó sodrását, mit feleljek erre mint a „föld zarándoka?”

1. Örvendezzen a lélek.

Az első gyökérzeti lélekmozzanat az örvendetes érzéshullám, amely a felé forduló Isten közeledése nyomán fakad benne. – Miben jelentkezik ez az öröm?

a) Boldog bizakodásban.

b) Komoly törtetésben.

c) És diadalmas célérésben.

2. Dalolva énekeljen az élet.

Az ilyen hangulatú lélek nem marad néma és visszahúzódó.

a) Túlsorduló boldogsága énekakkordba kívánczik. Állandóan csengi ezt a fenséges dalt: „Szeretlek Uram, én erőm! Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; Én Istenem, segítségem, kibem reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,2-3).

b) És daloló lelke dalosan könnyed, de isteni léletté nemesedik. Így azután az egész élet is – Istent dicsérő lesz. Mégpedig **tettel!** Ezt hirdeti Jakab apostol mondván: „Amint a test lélek nélkül holt,

úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26).

Bef.: Zengjen az emberek serege, mert szeretetét küldi az ég Fejedelme.

*

1. (Oratio) beszéd: Gondolat és tett

(Erkölcsei beszéd: Az életünk irányító tételei)

Bev.: A szellemi élet belső történésének lélektanát így lehet megrajzolni: születik a gondolat, és ebből fakad a cselekedet. – Kérdés tehát: kitől a gondolat és kitől a tett?

1. Isten súgja – a gondolatokat.

Figyelje az ember. „Ekkor eljőve az Úr és odaállta és szólította, mint ahogy másodszor szólította: Sámuel, Sámuel!” (1Kir. 3,10).

2. Az ember alakítja tetté a gondolatokat. A lélek szentélyébe jutó gondolatokat és kegyelmeket az ember alakítja életté. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10).

Bef.: Mi legyen tehát könyörgésünk? Adjon jó gondolatokat az Isten, és égi erővel valósítsa az ember.

*

1. (Graduale helyett) beszéd: Az Úr Jézus földi munkája

(Dogmatikus beszéd: A Mester életértéke)

„Az Atyától jöttem és a világba léptem. Most elhagyom a világot és az Atyához megyek” (Jn 16,28).

Bev.: Betlehemről a Golgotáig kísérve a Mestert méltán kérdezhetjük: mi volt életének legnagyobb műve?

1. Megváltott – életáldozatával.

A Messiás hivatását így jelzi előre Izaiás próféta: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5). – Ígéretének megvalósítási mozzanatai ezek:

a) Szeretettel fordult tanító életével az ember felé a Mester.

b) Életét áldozta mindnyájunkért az isteni Bárány. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját, vizsik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7) – és ezt olvashatjuk máshol is (Ap.Csel. 8,32).

2. Isten útjára állított – feltámadásával.

A megváltás tényét a Golgota zárja, de reánk nézve ennek a ténynek isteni értékét a feltámadás biztosítja.

a) Az emmausziakkal mi is kételkedők maradtunk volna. „Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt” (Lk 24,21).

b) De a feltámadással hitben erősödött a kételkedők lelke. „Ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt föl. Ha pedig Krisztus nem támadt föl, hiábavaló a mi igehirdetésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1Kor. 15,14).

Bef.: Így mi történt? Teljesítette hivatását. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – És most? Az ember is teljesítse „önmegváltó” hozzájárulását.

2. (Graduale helyett) beszéd: A Mester útja

(Dogmatikus beszéd: Hol jelentkezett az Isten?)

Bev.: Istenatya terveit valósítja a Mester. – Milyen utakon jelentkezik – vezérünként – az isteni Messiás?

1. Égből küldetett...

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

- a) Ezt a gondolatot – az egész Ószövetség hirdeti.
- b) De ezt az igazságot az ember a **hittel** magáévá teszi.

2. Földön járt...

Az ígélet teljesítése – az időbeli történet. „...mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1-2).

- a) Ezt **tapasztalattal** hallja az ember.
- b) Ezt **élettel** utánozza az Isten felé törő ember.

3. Égbe tér...

A küldetés befejezése – a „hazatérés”. „Galileai férfiak, mit álltok itt égremelt szemekkel? Ez Jézus, aki közületek fölment a mennybe, úgy jön el ismét, ahogy szemetek láttára mennybeszállt” (Ap.Csel. 1,11).

- a) Nekünk **erő** ez – a megváltás megtörténte miatt.
- b) Nekünk **irány** ez – a saját életutunk célérését tekintve.

Bef.: És ez az út mit mutat? Azt, hogy **mi is ezen** járjunk! – Égből jöttünk, földön élünk és hazatérünk!

*

1. (Offertorium) beszéd: **Életét adta érettem**
(Dogmatikus beszéd: Az áldozati Bárány)

„Áldjátok Istenünket, ti nemzetek, hallassátok dicséretének szavát. Ő lelkemnek életet ad, és nem hagyja meginogni lábamat... Áldott az Isten, ki imámat el nem vetette, s irgalmasságát tőlem meg nem vont” (Zsolt. 65,8-9 és 20).

Bev.: A szeretet önátadás, és a szeretet maximuma – az életáldozat. – Az Írás szerint a Messiás életkincse az áldozatbemutatás. – Hogyan adta mindenét nekünk a Mester?

1. Életigazságait adta – tanító útján. A lélektartalom – az igaz, jó és szép birtoklása. Aki ezét szórja, az **önmagát** adja másoknak. – És a Mester?

a) Tanította életigazságait.

b) Közölte – az Isten parancsait.

c) Megértette az élet igazi szépségeit. És mindezt honnan hozta? Az **egekből**, minden jó forrásából. „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17).

2. Saját életét áldozta – az engesztelő Keresztfán.

A lélekbelső tartalmának szórása – a szeretet külső megnyilvánulása. De a szeretet teljessége mi-ben jelentkezik?

a) Az élet átadásában. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). De olyan értelemben, hogy:

b) Másokban örök életet fakasszon. „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juhaiért” (Jn 10,10).

Bef.: Micsoda ezek után az ember életkincse? A megváltottság. De ez a **tárgyi kincs – alanyian** értékesítendő!

2. (Offertorium) beszéd: **Állandóan hallja imámat**
(Erkölcsei beszéd: Az ember hangja és az Isten)

Bev.: Mi az égi Atya és a földi fiú viszonya? Az bizonyos, hogy gyökérezete a személyes szeretet. De kérdés: mi-ben jelentkezik ez a szeretet?

1. Atyám lelke mindig velem.

Miben áll ez?

a) Nem engedi ingásomat. „Ő lelkemnek életet ad, és nem hagyja meginogni lábamat” (Zsolt.

65,9). Természetesen úgy értve: védelmet ad az elesés és elpusztulás ellen.

b) És biztosítja a megbocsátó irgalmat. Ez pedig azt jelenti: még a gyarlót sem taszítja el a Mester. „Áldott az Isten, ki imámat el nem vetette, s irgalmasságát tőlem meg nem vonta” (Zsolt. 65,20). Az Isten jelenléte tehát állandó erőközlés és így reám nézve – a célbafutás lehetőségének biztosítása.

2. Az én szeretetem is mindig Vele.

Itt már az én egyéni feladatom a kérdés. Az Úr közeledése és velem léte egészen biztos; de milyen legyen az **én lelkem** munkája?

a) Szeretetem fonódjék a Mester köré.

b) És életem szolgálva mintázza a Mester életét. – Így mi megy végbe? Az az igazi hála a felém közeledés miatt: **életemmel** közelítem a szerető Mestert.

Bef.: Az Atya boldogsága – a fiú lelki gazdagodása.

*

1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk – életforrásunk

(Dogmatikus beszéd: Az isteni Áldozat csodaereje)

Bev.: A Mester feltámadása után állandó kérdésünk: hogyan juthatunk nyomdokain az örök életbe? A felelet így közelíthető meg: **Áldozatával** – Ő szerezte meg a lehetőséget, megismételt **áldozatunkkal** mi szerezzük meg a valóságot. – Miért érhető ez el az Áldozat árán?

1. Ő volt az Isten előtti kedves Áldozat.

„Krisztus azonban mint a jövődő javak főpapja jelent meg s belépett abba a nagyobb és tökéletesebb sátorba, amelyet nem ember keze alkotott, vagyis nem e világból való. Nem is bakok vagy borjak vérével, hanem tulajdon vérével lépett be egyszer mindenkorra a Szentek Szentjébe, s örök megváltást szerzett” (Zsid. 9,11-12).

2. A megújuló áldozat nyomán Ő léssen számunkra a győzelmes Áldozat.

Ezt rendelte el a Mester. „Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremlen, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20).

Bef.: Naponta ismételjük, állandóan könyörögjünk és így várhatjuk az Úr ígérte örök életet.

*

1. (Communio) beszéd: Áldjátok az Urat!

(Dicsőítő beszéd: Fenséges az Úr!)

Bev.: Adhat-e valamit az ég Urának – a föld embere?

1. Kínálhatja – földi javait.

Módja ez:

a) Egyéni önmegtagadással való lemondással.

b) Szerető lélekkel más embertestvéreknek való kínálással.

c) Végül Istennek való áldozat bemutatásával.

2. Felé fordíthatja – lélekkincseit. Az ember értéke minden földi értéknél nagyobb. Itt a **lelkiere** gondolok.

Szt. Tamás fohásza szerint:

a) Neki adjuk – értelmünket.

b) Neki adjuk – akaratunkat.

c) neki adjuk – egész életünket. És miért? Mert: „Szeretlek Uram, én erőm! Uram, én erősségem, menedékem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kiben reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,2-3).

Bef.: Végül is mi ez? Szent Tamás gondolatával – visszaadása a kegyelmi kincseknek!

2. (Communio) beszéd: Urat dicsőítse a nyelv!

(Erkölcsei beszéd: A nyelv szerepe)

Bev.: Szt. Jakab apostol így ír az emberi nyelvről: „...a nyelv is kicsiny testrészt ugyan, de nagy

dolgokat visz végbe” (Jak. 3,5). – Mi volna a kötelessége?

1. Közölje az Isten adta jó híreket – emberekkel.

De ez csak – énekszóval mondott alleluja legyen.

a) Legyen ez: jó hír közlés az emberekkel (tanító hang!). – Ez az isteni hírek közlése.

b) Legyen ez: az emberekben található jó dicsőítése. Ez pedig – az emberi jó hírek közlése.

2. Magasztalja az égi Adakozót szent énekkel. De az ember lelkét töltsse be az a tudat, hogy **minden jó** gyökérzetben az Istentől származik. Ezért a jó hírért való dicséret.

a) Az Istené. – Ezt parancsolja az Írás: „Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló” (Zsolt. 117,1).

b) És csak ezen keresztül az emberé.

Bef.: Zengő húrozat a nyelv, amelyen muzsikáljon az Isten...

*

1. (Postcommunio) beszéd: Az ég eledele – lelkünk tápláléka

(Erkölszi beszéd: Mi a mi lélektáplálékunk?)

Bev.: De az isteni életúton mi a mi éltető eledelünk? Az Írásban olvassuk: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). – Miképpen táplál tehát lélekben a Mindenható?

1. Az isteni ige útján – tárgyian.

a) Ez az isteni tanítás. „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28,19).

b) Ez az egyházi igehirdetés: oktatás, prédikáció...

2. Az isteni Ige valóságos Személyében.

a) Ez az égi Kenyér. „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

b) Ez a személyes sugallat. „A szél ott fúj, ahol akar...” (Jn 3,8).

Bef.: És így mi leszen belőlünk? Az apostol megfelel reá: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangélium szövegéhez írt beszédek

Az Evangélium szövege így szól: „Bizony, bizony, mondom nektek: Bármint kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek. Mindeddig semmit sem kértetek az én nevemben. Kérjetez és kaptok, hogy örömtököz teljes legyen. Ezeket képletesen mondtam nektek. Eljön az órá, amikor már nem képletesen szólok, hanem nyíltan beszélek az Atyáról. Azon a napon majd az én nevemben kértek, és nem mondom majd nektek, hogy én kérem az Atyát értetek. Az Atya ugyanis szeret titeket, mivel ti szeretetez engem, és hittétek, hogy az Istentől jöttem. Az Atyától jöttem és a világba léptem. Most elhagyom a világot és az Atyához megyek.” A tanítványok erre megjegyezték: „Most nyíltan beszélz és minden képletesség nélkül. Most elismerjük, hogy mindent tudsz, és nincs szükséged, hogy valaki is kérdezzon téged. Ezért hisszük, hogy Istentől jöttél” (Jn 16,23-31).

Rövid tartalma: kérhettek az égi Atyától, mert szeretete örök irántatok. – Itt azután szólni lehetne elsősorban az **égi Atyáról**. Mégpedig reánk vonatkoztató értelemben. – További igen szép beszédek mondhatók: **Jézus életarcának kialakulásáról**. Itt is az volna a helyes szempont: részleges vonások mutatják, hogy Ő – az Isten Fia.

Különálló beszédek

1. beszéd: Kicsoda az Atya?

(Isten nyomozása)

Bev.: Kicsi gyermek kérdezősködése: mi ez? Miért ez? – Azért, mert a **lényegkeresés** az ember természete... És az Istent és az **Isten lényegét** is így keresi-e az ember? Folytathatnám a kérdést. Vagy

pedig **csak a világra** vonatkozik ez az ősi kutatás? A megnyugtató felelet ez: nincs kivétel ez alól a szabály alól. Egyetemes területű az értelem mélységének, értékének, belső tartalmának keresése. Sőt az is érdekes, hogy minden fokú ismeret újabb kérdés és probléma felvetője. – Így addig igényeskedünk, amíg „az Istenben meg nem nyugszunk” (Szt. Ágoston nyomán). Abban, Akiről ezt mondjuk: „Miatyánk Isten...” (Mt 6,9) – Most tehát vizsgáljuk azt: kicsoda az a Végtelen, Akiről ezt mondjuk: mi Atyánk?

1. Első feleletünk így hangzik: Teremtőnk. A létnek ténye és a tény eredetének kutatása vezet arra a feleletre, hogy az okor az út, és az Ősök a gyökérzet. Minden porcikánk azt kérdezi: honnan? Egyik a másikra utal... Mindaddig, amíg végül is a **Végtelenhez** juttat. Ez a felelet.

a) Ő tehát a nagyvilágnak és önmagunk létezésének **Oka. Szabad elhatározásból**, a mi értékünk megjelentetése szándékából és szellemi létünk iránti szeretetből teremtett bennünket a Teremtő. Az Írás szava szerint: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) De ugyancsak Ő a létünk **célja** és életünk boldog **tartalma**. Hallgassuk a prófétán át az Isten szavát: „Vajon van-e rajtam kívül Isten, és alkotó? Én nem ismerem!” (Iz.44,8). – És az Egyház „élő tanítása” is állandóan hangsúlyozza: lelkünk végnélküli boldogsága a Teremtő Atya igaz szándéka. **Hozzá** megyünk, hogy **Nála**, az Ő boldogságának boldog **alanyai** legyünk.

2. De Istenatya lényegét értelmezve második feleletül azt is mondhatjuk: Fenntartónk.

Mit jelent a létezés? – Csak megjelenést, vagy fennmaradást? Röviden ennyit: eredetünk mellett létben maradásunk is az Ő ereje és kegye által történik. Sőt azt is mondhatnók, hogy a lét akkor érték, ha nem pillanatnyi és átfutó.

a) Az Írás szavaiból is ez áll elénk: **Isten a Fenntartónk**. Így olvashatjuk: „...igéd tartja meg azokat, kik benned bíznak” (Bölcs. 16,26). Hiszen nézzük csak a világot! Még az is időben fennmaradó... Meddig?... Isten tudja. De mi felette állunk az anyagi világnak. Az igazság ez: létbe hívtunk és örökké élünk. Van kezdetünk, de nincs végünk. Indulunk és örökké élünk. Bontakozunk és mindig virágzunk. Emberként születünk és „Isten fiaiként” élünk. És mindennek Fenntartója az Atya. Ne felejtjük az Írás szavát: „Ne kérdezzétek tehát, mit egyetek, vagy mit igyatok. Ne nyugtalankodjatok!... Tudja a ti Atyátok, hogy ezekre szükségetek van” (Lk 12,29 és 30).

b) Az Atya a Fenntartónk, de hogy milyenné leszünk (üdvözülésben, kárhózatban), az **tőlünk is függ**... Örök életünk minőségét a mi életünk határozza meg. A Mester ezt tanítja: „Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait és szeretetében maradok” (Jn 15,10).

3. Végül harmadik feleletként azt is leszögezhetjük, hogy életünk folyamán: Megszentelőnk.

Mit jelent ez? Röviden ennyit: „Áldott legyen az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy irgalmasságával, Jézus Krisztus halottaiból való föltámadása által, élő reménységre szült újjá minket: arra a romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, amely számotokra van fönntartva a mennyben” (1Pét. 1,3-4). – Ennek azután állomásai vannak.

a) Van ebben **természetes erkölcsi** megemelés. Ez abban áll, hogy önrendelkezővé és így letisztult, magasabb rendű **lényé** teremtett („erkölcsi ember”).

b) De mindennekfeletti érték és már „életmagasság” a **természetfeletti megszentelődés**. Ennek gyökérzete a természetfeletti kegyelem és dinamikája. Van ebben **távolodás** a földtől. Itt megismétlődik a Mester vallomása: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). És van **közeledés** az égiekhez. Ennek az intésnek alapján: „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát...” (Mt 6,33). De mindennekfelett benne az isteni természetben való részesedés nagy ajándéka nyomán való **istenivé alakulás**. Ezért mondja az evangélista: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

Bef.: Végezetül foglaljuk egybe a mondottakat mondván: ilyen megvilágításban könnyű azt mondani, hogy égi Atyánk, **Mindenünk** az Isten. Ez az igazságok igazsága, mert Belőle jöttünk, Tőle küldtünk, Ő a segítőnk és ugyancsak Ő a megszentelőnk. Mégpedig a földön és az örök hazában is. Ebben a tudatban és ilyen hivatással boldog lehet az „Isten fia-ember”, mert a földön is vele él és hazavárja őt az örök Atya!

2. beszéd: Az én Atyám a ti Atyátok

(Dogmatikus beszéd: Isten – Atya)

Bev.: Nagy kérdése az embernek, hogy mondhatja a Mester: „Fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz” (Jn 20,17). Talán úgy volna megközelíthető, hogy az Isten szent családját kellene alapul fogadnunk (Szentháromság és végnélküli Egység). Ilyen alakban megközelíthető Mesterünk szava, és egész életünket indító, boldogítóan indító leszen tartalma. – Hogyan Atyja Mesterünknek és hogyan Atyja emberfiainak?

1. Atyám – mondja a Mester.

Sokszor hivatkozik reá.

a) Így – Atyja lénytanilag. „Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30). „Kezdetben volt az Ige” (Jn 1,1).

b) De Atyja a Vele való szoros kapcsolatban. Földi életére gondolok. Mindig Hozzá fohászok. Mindent – tervei szerint cselekedett. Mindenben – az Ő dicsőségéért szorgoskodott. Atyja – utolsó percében. Ne felejtse soha! Még zsoltárszerű imádságban is (Zsolt. 21.) így esedezik: Atyám, Atyám, miért hagytál el engemet! De a búcsúzó utolsó szava: „Atyám, kezdedbe ajánlom lelkemet” (Lk 23,46).

c) Atyja – a végtelen Isten, Atyja a földi úton és Atyja a földtől való elszakadás percében. És ez a kép tényleg úgy tünteti fel az ég Urát, mint a földön járó Mesterünk égi Atyját.

2. Mi Atyánk.

a) Ez a felelet azután **csak** arra építkezik, amit a Mester tanít. Imád ez legyen: „Miatyánk...” (Mt 6,9...). Gondviselésben higgyél: „...mennyei Atyátok tudja...” (Mt 6,32). Mostani szavai is azt hirdetik: Tőle nevemben mindent kérhettek. „Kérjétek és adnak nektek...” (Mt 7,7).

b) De ez építkezés és az **emberi életet** egészen a gyermek életévé alakítja és őt Isten fiává nemesíti. „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7). Már a tanítás is ilyen. Már a beállítás is ilyen. És így: a végnélküli élet is Atya és fiú szeretetén épül.

Bef.: De mikor lesz ez biztatóan kiteljesülő? Ha Mestered példajaként hazatérése előtti utolsó percében ajkadon csendül az ima: „Mi Atyánk!...” Így hazavisz Magához – a te Atyád!

3. beszéd: Távol az Atya?

(Dogmatikus beszéd: Isten jelenlétében)

Bev.: Hol az Isten? – kérdi a Káté. És a kicsi gyermek szépen feleli: „Isten mindenütt van...” Jól van ez így. Épp azért meg is kell tudni keresni, hogy valóban velünk legyen, mert csak akkor kedves az ember élete, ha vele van az örök Atya. – Hol él tehát velünk az Isten?

1. Itt!

a) Az én drága világomban, az Ő gyönyörűségei kertjében. – Isten terve szerint – paradicsom a világ. „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). Minden virág, völgy és hegy ennek az égi Atyának a műve. – Ahol pedig látható a mű, ott jelen van az alkotó Művész.

b) Az én kicsi otthonomban. – Ez már részletesebb és kisebb körű. – Az én házam... az én kertem... az én családom... De nem érzem-e, hogy ezekben él az égi Atya? Nem ismerem-e Máté evangélista szavait: „Ahol a kincs, ott a szíved is” (Mt 6,21)? – Ez azt jelenti: ha szereted az otthonodat, akkor **abban** él az Isten. Hiszen Krisztus Maga állítja: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20).

c) Az én lélekszentélyemben. – Ez még kisebbnek látszó szent világ. Már tudniillik mások számára. Valóban: nekem ez a legnagyobb. Ott oltárt emeltem az Istennek. Itt áldozok égi Uramnak. Itt beszélgetek égi Atyámmal. Íme! Így kell megtalálnom és éreznem: itt az Isten (templom, otthon, lélekszentély!).

2. És mindenütt.

Emberi gondolat mindent **helyrajzilag** és **időtartam** szempontjából néz. Azért, mert ez a természete.

a) Így tehát az Isten a nagymindenség minden helyén és idején található. Jól van ez így. A valóság ez: nincs létezés, ahol nem volna az Isten.

b) Így azután az Isten mennyországában is található. **Ahová törünk**, ott az Isten. – És az ismerése? A föld embere megismeri. „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). A boldogult lelkek legnagyobb kincsként – élnek. „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

c) Így az Istent önnön végtelenségének belső Egységében ismeri fel. Ez már olyan, mint végpont érése értelmünknek, amely eljut a létezésig és a kinyilatkoztatás kegyelmével közelíti a megértést is („lumen gloriae”). Ő ott van, ahonnan mi jöttünk és ahová mi hazatérünk.

Bef.: Kisgyermek vizsgáján hallotta egy öreg férfi ezt a katekizmusi feleletet... Kicsordult könnyel megcsókolta a kis unokát és félhangon azt súgta szomszédjának: aki ennek a mondatnak erejét és titkát érti, az egész életét Istenatyjának szenteli. Igen! Igen! Úgy élj, hogy tudd: Istenatyád mindig veled!

4. beszéd: A meghallgató Atya (Erkölcsei beszéd: A kegyes Atya)

Bev.: Miért tárul az ég felé az ember karja? Miért borul reánk a mennybolt szép azúrja? Azért, mert felénk fordul az Atya és egeből árasztja reánk védő szeretetét, kegyelmét és áldását. Nézd csak az erdők fáját, mezők virágait, kertek gyöngyvirágait!... Minden **felfelé** tárul, hogy a **magasságból várjon** és a magasság Urának dicsőséget vigyen. – Hogyan tekint reánk az ég Ura?

1. Igényeinket várja.

Az ég nem elzárkózott boltozat. Az Atya sem elvonult erő. Az Atya – az én Atyám.

a) Ezért szeretettel küldötte emberfiát, engem a földre. Éljek, dolgozzam, nemesedjem és hazatérjek.

b) Szeretettel vezet és ösztökél, hogy felfelé tekintve **Tőle** várjak. Hiszen Ő adta – a természetet. Hiszen Ő adta – az **én** természetemet. Hiszen Ő adta – égi igényeimet. Bőséges a szeretet tárásában és így bőséges az adásban. Legyen lelked egek felé tárulva amfora! Nem marad üresen.

2. Hogy égi értékekkel töltsd.

A felfelé tárulás telítést nyer. De mi ez?

a) A segítő kegyelem fuvallata. „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8).

b) A megszentelő kegyelem ajándéka. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

c) A belénk öntött erények gyönyörűsége. Mi ez végül is? **Isten természetében** való részesítés és így örök boldogítás. Mert – egy szóval: Isten fia. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

Bef.: Íme! Így hallgat meg minden felfohászkozást az Atya! Az **én Atyám!** Az az égi Atya, aki gyermekévé emelte szegény emberét! Hall és áld! Ez az igazság!

5. beszéd: Mindig ad az Atya? (Erkölcsei beszéd: Az adakozó Atya)

Bev.: Az ember belső értékét az a nagy kiválósága adja, amely szerint jóságának és javainak bőségszaruját szórja mindenkire. – Az isteni szeretet szintén **szóró** gesztust mutat, és így lesz a mi boldogságunk az a tudat: egeből mindig várhatunk. /Lásd: keresztyári napok zörgetőjéről szóló Evangéliumot: (Lk 11,5-13). – De itt-ott mégsem kapunk. Mi az ok?

1. Gyarlóan hibás a kérés.

Mert mi a kérésünk alapja?

a) Közvetlen hiány látása: bajt látok, betegséget, esetleges jövőendő szenvedést... (Jób példája).

b) Földiek igénylése: több földet és vagyont.

c) Sokszor túlzott élvezetek vágya: Pl. földi jólét, magas állás, tisztelet és hiúskodó felemelkedés...

d) És igen sokszor egyenesen **lelkünkre** kártékony adományok esdése: Pl. túl sok öröm, pénz, élvezet, boldogság...

2. De Isten világos látása nyomán biztos az ajándék.

Mit lát az Isten?

a) Lelkem útját.

b) Lelkem **igazi** igényét.

c) Lelkem üdvösségének igazi előmozdítását. Nem veszed észre: ezekben kell az adakozó Isten! Te talán – mindent véve – „tékozló fiú” lennél, de **így** a megtagadás után Istenhez térő lélek lettél. Így szeret az Isten!

Bef.: Ami nem teljeseedik, az szintén **kegyelem** lehet. Ki tudná, mi lehetne esetleg a kért és vett kincsek eredménye?... Bízál Istenatyádban, Ő tudja és adja, amikre szükséged vagyon.

6. beszéd: Per Christum ad Patrem

(Erkölcsi beszéd: Az Istenhez emelkedés)

Bev.: Valaki egyszer azt kérdezte egy szenttől: mi az Evangélium egész tartalma? A szent ezt felelte: Fiát küldötte az Atya... ez az egész Evangélium tartalma. – Végül is ez az Írás csendíti az igazságot: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). A tudósok és kutatók között még a hitben ingók is azt mondják, hogy az Evangélium tartalma: Isten a mi Atyánk, és a szeretet az élet köteléke. – Mit jelent ez nekünk?

1. Krisztuson át száll Hozzá az ember. Az ember részéről annyit jelent, hogy az isteni erőt a Megváltó, Krisztus hozza.

a) Szólhat az ember az ég Urához az **Ember-Krisztuson** át. Ő így közelebb esik hozzánk...

b) Szólhat az ember az Atyához a **szenedő-Messiáson** át. Így „Testvérünknek” érezzük (ezért térdelünk **részvétellel** a Kereszt előtt!)

c) Szólhat az ember az Atyához a **megdicsőült Mesteren** át. Így „diadalmas Megváltónknak” tudjuk.

2. És Krisztus érdemei miatt hallgat reám az Isten. Mit jelent ez az – **Isten szemszögéből?**

a) Látja – Egyszülöttjét.

b) Elfogadja áldozatát.

c) És azért szórja reánk áldó szeretetének bőségét. Ha az ember ezt elgondolja, akkor úgy érzi magát: az isteni Szeretet a Messiást küldötte, a Messiás áldozata Istent engesztelte, és a szerető Atya emberfiát Magához emelte.

Bef.: Lehet-e nagyobb öröm: velünk az Isten? Lehet-e boldogítóbb tudat: Krisztussal állok az égi Atya elé? Lehet-e megnyugtatóbb ismeret: „Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23). Így öröm az élet!

7. beszéd: Adakozó Atyánk-e az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Istentől kérhetünk)

Bev.: Wagner „Lohengrin” című világhírű operájában az igaztalanul vádolt és már-már halálra ítélt **Elza** fenséges imába kezd, hogy védje meg hírnevét és becsületét a gonosz vádaskodókkal szemben az Isten. A harsonára fehér galamb húzta csónakon megjelenik Lohengrin, a fehér lovagok fejedelmi sarja és diadalt arat a fekete gonoszságon. Ez a gyönyörű és művészi kép jelenik meg előttem, amikor az Evangélium nyomán a **kérés és elnyerés** lehetősége villan elém. – Mesterünk szól, és népei hallgatják a biztató szót. – Tegyük vizsgálat tárgyává, hogyan és miképpen segíthet közvetlen kérésünkre a mindent tudó és életet előre ismerő égi Atya?

1. Személyes léte tudja az emberszemély igényét.

Nem tagadható, hogy Isten előtt nincs rejtély. Benne él a múlt, Benne pereg a jelen és Benne van a jövő is. Az Isten a Kezdet és a Vég. **A és O.** „Én az Alfa és Omega vagyok, az első és az utolsó, a kezdet és a vég” (Jel. 22,13). Mi mindazt tudjuk, a Mester még világosabban tudja és mégis figyelmeztet: „Kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7).

a) Az ember azonnal ellenveti: miért **kérjünk** és hogyan várjunk **teljesülést**, amikor a Mindenható előtt úgyis biztos a mi jövőnk? Az első pillanatra elszomorító igazságnak látszik ez a meglátás, és az isteni előrelátásnak olyan kötő erőt tulajdonít ez az elgondolás, amely lehetetlennek és értelmetlennek mondja vagy mondhatja a kérő imát. – De hol keresendő a megoldás vigasztaló oldala? Nem vesszük-e észre, hogy az Isten örök tervében él a **személytelen világ** és a **személyes ember**? Az első úgy mint tudatnélküli hódoló, a másik úgy mint **személyes kapcsolatban élő**. Az első minden tette törvényszerűen valósuló és előre látott.

b) Ebben az utóbbiban helyet talál az ima, amelynek feltételes közbelépése az isteni segítséget érvényre juttatja, és **ezt az eredményt tudja az Isten**. Nem azért történik tehát valami, mert Isten már előre tudja, hanem azért tudja, mert az isteni és emberi személyes érintkezésének eredménye is az Istenben élő valóság.

c) Mindenesetre homály előttünk a **véges és Végtelen élet** kölcsönössége, de bizonyos előttünk a Mester tanítása, amely állandóan hirdeti: „...bármit kértek imádságban, higgyétek, hogy megkapjátok és úgy is lesz” (Mk 11,24). Mi meg a „Miatyánkban” is állandóan könyörgünk. Urunk imája ez; bíznunk valósítást adó erejében (Mt 6,9...). Szavunk úgy kopog az ég kapuján, mint a kopogtató gyermeki ujjak az atyai ház kapuján. A földi személy az örök Személynél zörget.

2. A személyes szeretet adásban árasztja szeretetét.

Azt mindnyájan tudjuk, hogy az igazi szeretet nem érzelem, nem sóhajtás, hanem tett. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak az jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21) – mondja a Mester. Egészen világos, hogy ez azt jelenti, hogy nem a könyörgés, sóhaj vagy érzelmes áhítozás, hanem kemény cselekvés a mennyek országának kulcsa (Cronin: „A mennyország kulcsa”). – És az Úr felénk fordulása? Lehet-e ez egyszerű szó, vagy áldó cselekedet?

a) Az Írás első lapjai már arról szólnak, hogy az ember Isten szeretetéből az Úr Lelkét vette saját lelkéül: „Meg is alkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). A föld paradicsomát kapta: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). Majd a bűnbeesés után a Megváltó ígérését veszi: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé: ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – De ez az ígérlet évezredek át szélesedik próféták útján, és a Messiás eljövételében teljeseedik. Ennek az alaphangját úgy csendíti meg az Evangélium: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) A megérkezett Mester pedig, akinek cselekedetei a környezet jelenlétében peregtek alá, úgy jelenik meg előttünk, mint a szerető Istenember. Talán felesleges emlékezetbe idéznem az **Úr főpapi imáját**, amelyről annyiszor szoltunk; mégsem lesz felesleges, ha egy-két mondatát idehozom. „Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket” (Jn 15,9). Majd így szól: „...arra rendeltelek, hogy munkáttal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit nevemben kértek tőle. Ez az én parancsom: Szeressétek egymást!” (Jn 15,16-17). – De valóság volt-e ez a Mester életében is? Három éven át járt köztünk a földön. Betegek, szegények, szenvedők, bűnösök nem maradtak lelkén kívül. Az Istenember nem játszott a művészelletet, aki elkerüli a rútat, pompázza a szépet. A Mester az **életúton** járt, és az út peremén fekvő vagy fetrengő szegényre szórta szíve sugarát. A „jó tettek Embere” – kezdett cselekedni és tanítani!

Bef.: „Siegfried hívó kürtje” Wagner gondolatában olyan csodaszer, amely segítségre hívja mindig a szenvedő mellé a Grál lovagok daliás seregét. – Az Istenhez szóló „Miatyánk...”, az Úr imája az a harsóna hang, amely felhívja, felénk fordítja és segítségünkre indítja az egek Urát, a mi Atyánkat! Szól az ember, és segít az Isten!

8. beszéd: Mit kapunk az Istentől?

(Dogmatikus beszéd: Mit kapunk az Istentől?)

Bev.: Hogyan jelenik meg az ember a földön? – tolul ajkamra a kérdés. Egyelőre nem az Írással, hanem Maeterlinck „Kék madár” szindarabjával felelek: „minden újszülött kincessel jön a földre, mert isteni ajándék nélkül nem lehet belépni az Isten földi országába”. – Jól meg kell jegyeznünk: szent ott-hont teremt számunkra a Teremtő, és gazdag kincsekkel indít a szerető Atya.

1. A világ az Isten első ajándéka.

Szent otthon, ahol boldogság a kezdet, küzdelem a folytatás és diadal a befejezés.

a) Az Isten terve szerint **olyan valaki az ember**, akinek szabad akaratára biztatott az élet szolgálata, de úgy, hogy uralkodjék a földön. „...uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28), és így életkirályként emelkedjék az égbe. A világ az embernek talaj, amelyen jár; eledel, amelyből él. Röviden lépcső, amelyen át Istenhez emelkedhet. Szent Tamás azt tanítja, hogy a teremtett világon át juthatunk az örök diadalra, az örök Istenhez.

b) Ne feledjük: az **első nagy ajándékunk, a világ** is azt akarja, hogy rajta keresztül az egek Urához emelkedjünk. Jób azt mondja: „Semmi sem esik meg a földön ok nélkül, s a nyomorúság nem a földből fakad” (Jób 5,6). – A Zsoltáros így énekel: „A menny az Úr mennyországa, de a földet az emberek fiainak adta” (Zsolt. 113,16). – A Zsoltáros így énekel továbbá: „Az Úr a föld s ami azt betölti, a földkerekség és minden lakója” (Zsolt. 23,1). Ez végül is az igazság. Istené – a teremtés jogán, em-

beré – az uralkodás parancsával. De mindig csak eszköz, mert a világ értékelésében áll az Úr Jézus szava: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatna az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26).

2. A lélek a második kincse az Úrnak.

Emberi testről tudjuk, hogy por és hamu. „Por vagy és vissza kell térned a porba” (1Móz. 3,19). „Akkor kimúlna minden élőlény egyaránt, s az ember visszatérne a porba” (Jób.34,15). – A **lélekről** tudjuk, hogy az Isten lehelete, az Isten képe és így a halhatatlanság szent jegyeit viseli. „...arcára lehelt az élet leheletét...” (1 Mózes. 2,7).

a) A por és hamu anyag, a lélek szellem. Ez a megkülönböztetése adja az uralom lehetőségét. „...uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). Az önmagunk feletti uralomról pedig így szól az Írás: „Többet ér a türelmes a hősnél, s aki uralkodik önmagán, különb annál, ki városokat hódít” (Péld. 16,32).

b) Az uralom szellemi részét ez az Írás jellemzi legszebben: „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csak hogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdettől fogva mindvégig” (Préd. 3,11). Legyetek a világ kutatói, magyarázói és megértői. Látszólag rejtély a világ, de lélekfénnyel, sugárvetéssel fénybe borul a sok titok. A felfedezett igazság azután új kincs leszen, amelyet a lélek útján ad a te Urad, Istened.

3. A lélek vágyakozásai adják a harmadik kincses ládát.

Merre szárnyaljon az ember? Erre a vágyak szárnyacsapásai adják a feleletet. A vágy kibontását a képzelet segíti. Merre jár ez az emberben?

a) Az „anyagi emberben” – az anyagi világ boldogsága területére kalandozik. Ez az „anyagi ember világa”.

b) A „szellemi ember” – a tudás útján tör az élet megismerésére.

c) A „lelki ember” a föld kevéssé értéklése mellett tör az örök értékek felé. Mindez isteni vágya, adomány. Igen! Igen! Csak a **sorrend** és a **döntő** jelleg téríti el a dolgokat. Ki mit tart legnagyobbnak, az a kérdés. „Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Lk 12,34). – Vágyaid célja legyen az Isten, és mindennek szent eszköze legyen a világ.

4. Az isteni kegyelem csodái.

a. Segítő és indító kegyelem mindenkié, a megszentelő kegyelem a **léleekben újjászületteké!** „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,59)... A kegyelmet azonban mindegyikünk Krisztus ajándékozásának mértéke szerint kapta. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Az első Isten felé irányít, a másik Istennel egyesít. Prima gratia fides – mondja az Egyház. „Participatio divinae natura” – határozza meg a krisztusi tan. – És az **életben** hogyan jelenik meg ez a csodás kegyelem? Az Istentől távollevőkben vagy egyenesen elszakadtakban hívó szavak, külső hatások, belső megrezdülések, segítő kegyelmek. Gondolj csak a pogányokat hívó misszionáriusokra, a tanító Egyház szavaira, az élet tragédiáira, megrázó olvasmányokra. Ezek mind kegyelmek. Így tér meg François Coppée, Ady E. stb. b. A megszentelő kegyelem csodáit a szentek mutatják. De ne csak a glóriával rajzoltakra gondoljunk. Az élő vagy hazatért szentek végtelen sorát is gondold ide. Ezek is a kegyelem élő csodái.

Bef.: Maeterlinck szerint a földi boldogság nem található **kívülről**. Ő szerinte a boldogság „kék madara” az otthon kalitkájában található. Az ember életének boldogító öröme az Istenben pihen, aki pedig az ember lelkében lakik. Ez a szentély már a földön a „mennyeek országa”, amely az örök életben Isten országává tökéletesedik. – Ember! Te az Isten bőségesen adományozottja vagy! Maradj az Isten szent hordozója mindennek!

9. beszéd: Mit visz Istenhez a „hazatérő ember”?

(Erkölcsi beszéd: Életünk örök kincsei)

Bev.: Mit vihetünk a földről, mikor hazánk leszen az ég? Ez a nagy kérdés mered elénk – a „hazatérés” előtt. Mégpedig azért, mert **mindent** itt hagyunk, ami földi... Még testünket is. Az életigazság bölcs tétele: „Mezítelen jöttem ki anyám méhéből és mezítelen térek oda vissza” (Jób 1,21). Ez reánk is áll. – Mit viszünk tehát magunkkal?

1. Lelkünk szentélyét.

De ne higgyük, hogy semmink sem marad. Visszük, amit Isten adott és végnélkülinek teremtett.

a) Miénk a lelkünk. Isten lehelete ez. Ez a lélek, amelynek jegye – a végnélküliség, de jegye a kiteljesülhetés.

b) Miénk a lélekszentélyünk. Isten háza ez. Milyen nagy kincs és teher, amely évtizedek alatt halmozódott.

2. Jó cselekedeteinket, mint szentélyünk ékét.

Visszük azt, amit ember Isten kegyelmével szerzett és végnélkülivé alakított.

a) Jó szándékainkat... A jó szándékunk – Istenhez juttat. „Így szóltam hát: Itt jövök, Istenem, hogy akarodat megtegyem” (Zsid. 10,7).

b) Jó cselekedeteinket... A jó cselekedet – örök kísérővé szegődik. „Jegyezd föl: Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel. 14,13).

c) Égi kegyelmeinket... A szeretet alakjában – velünk marad. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

– Ne szóljunk lelkünk terheiről! Ezt is vinnők, ha a jó Mester bocsánatát nem vennők.

Bef.: Díszes lélekkel köszöntsünk, hogy égi Atyánknál otthont találjunk.

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Az Úr Jézus arcának isteni vonásai

Ennek a beszédláncnak az lenne a hivatása, hogy felhívja a hívek figyelmét arra, hogy reátekintve a Mesterre, hogyan és miképpen észlelhetnénk rajta az **isteni arcvonásokat**? – Jó ezt is látni, mert ilyen látás után könnyebb a Mestert követni. Így kicsordul ajkunkon az apostolok szava: „Uram, jó, hogy itt vagyunk!” (Mt 17,4)...

1. beszéd: Az égi ígéket hirdető fölényes tekintet

Bev.: Használjuk fel azt az igazságot: a Mester az „örök partokról” nézi a mulandó világot, és így embereknek hirdetett igéi az örök élet élethalálából csendülő szent melódiák. – Ez a fölényes tekintet alapja.

1. Minden igéje – más világról szóló.

2. Minden szava – tekintéllyel csengő.

Bef.: Adható abból a gondolatból, hogy az így szóló arcvonás **túlvilági** fenséget sugároz.

2. beszéd: Az isteni csodákat végző rendíthetetlen nyugalma

Bev.: Abból a tényből vehető, hogy aki rendkívüli dolgokat akar végezni (tudós, művész, bűvész), azon izgalom uralkodik. Ez közös emberi tulajdonság. – És Krisztus arcán?

1. Látszik rajta, hogy Isten erejével cselekszik.

2. Ezért teljes fölényel intézkedik.

Bef.: Az a megállapítás, hogy Isten hatalmának **biztos** bírása tevékenységének alapja.

3. beszéd: Az emberekre sugárzó szeretet

Bev.: Legyen abból a tanító munkából, amely éveken át arra tört, hogy **áldozatosság** árán oktassa, gyógyítsa és megemelje az embereket.

1. Csak a jókra?

2. Talán a rosszakra is?

3. Mindenkire!

Bef.: Íme az egyetemes isteni szeretet, amely Jézuson át száll a föld emberére. Ilyen szeretet csak isteni lehet.

4. beszéd: Az embert Magához fűző isteni erő

Bev.: Jelezheti azt a neveléstani irányt, amely a személyiség varázsát tartja a legmagasabb nevelési módnak. – És Krisztus embernevelése mit tesz?

1. Magához húz – földi életünkben.

„Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok (Jn 12,32).

2. Magával visz – örök életébe.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Legyen ez a kép: ilyen erős lélek egészen különlegesen egyensúlyozott arcvonást mutat. – De **ilyen arcot** emberi természetre rajzolva – csak az Isten Személye képezhet.

*

II. beszédlánc címe: „Kérők és vevők”

Lényeges tartalma „erősen” a kereszttjáró napokra vonatkozik. Azt akarnók egybefogni, hogy a kérések és könyörgések napjain egységes gondolatban lássák a hívek az ünnepség lényegét. – Talán így rendszeres vázaltsort adna az a sok gondolat, amelyet a vasárnap Evangéliumával kapcsolatban felvetettünk.

1. beszéd: Kérhetünk-e a Mester nevében?

Bev.: Legyen: erre Mesterünk bátorított és biztatott.

1. Krisztus ígérte.

2. Ember kérhette.

Bef.: Szélesítsük ki így a tételt: **mi** is az **itt-maradottakhoz** tartozunk. A mi ajkunkon is csendülhet a kérő szó.

2. beszéd: Mit kérhet a könyörgő?

Bev.: Kínáltatik ebből a gondolatból: földön **kell** élnünk, tehát a földiekre is szükségünk van.

1. Kérhetjük a békés földi otthont.

2. Kérhetjük az örök életet kidolgozó otthont.

Bef.: A földön úgy éljünk, hogy irányelvünk legyen az, hogy az égbe kell érnünk.

3. beszéd: Hogyan kérjünk az Atyától?

Bev.: A golgotai Kereszt és a körmenetek élén hordozott kereszt eltérően kettő (szenvedés – megdicsőülés). Ott Áldozattá emelték, itt mi könyörgéssé emeljük.

1. Krisztus Keresztjét emeljük magasba.

2. Hogy égi Atyánk kegyelme szálljon a magasból.

Bef.: Így járjunk a diadalmas kereszttel könyörgően a magyar rónákon.

4. beszéd: Hová zarándokolunk a kereszttel az élen?

Bev.: Térdhajtással indulunk, mert hódolunk a kereszt előtt. – A tárgyalást adja a **helyi** viszony...

1. Templomból – templomba.

2. Majd újra az első templomba.

Bef.: Ilyen gondolat adható: kegyhelyeken kegyelmet kérünk...

5. beszéd: A nyílt hangoskodás

Bev.: Minden Isten dicsérete; legyen ilyen az ember éneke.

1. Lelkünk szentélyét tárjuk Felé.

2. Lelkünk dalát zengjük mindenki előtt.

Bef.: Lelkünk dala – Isten dicsérete.

6. beszéd: Nincs zárt titkunk

Bev.: Lehet a „disciplina arcani” ősi szokása. Ennek ellentéte a most „statio”-ként végzett sok szent körmenet.

1. Láthatják embertestvéreink lelkünket.

2. Látva látják úgyis életünket.

Bef.: Vétessék ebből a gondolatból: amit nyíltan vallasz, ahhoz idomítsd életedet!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: napi Szentleckéhez írt beszédek

A Szentlecke szövege így szól: „Legyetek megvalósítói az igének s ne csak hallgatói, különben önmagatokat csaljátok meg. Aki ugyanis hallgatja csak az ígét, de nem valósítja meg, hasonlít ahhoz az emberhez, aki tükörben szemléli természetes külsejét. Magára pillant ugyan, de továbbmegy s menten elfelejti, milyen is volt. Aki azonban figyelmesen tekint a szabadság tökéletes törvényébe, sőt el is mélyül benne, és nem feledékeny hallgatója, hanem tevékeny megvalósítója, az boldog lesz tetteiben. Aki pedig vallásosnak tartja magát, annak semmit sem ér a vallásossága. Isten, a mi Atyánk szemében ez a tiszta és igazi vallásosság: Viseld gondját a nyomorgó árvának és özvegynek s őrizd magadat tisztán e világtól” (Jak. 1,22-27).

Tartalma ez: legyünk a tett emberei!

Különálló beszédek

1. beszéd: A jól halló fülek

(A készséges lélek)

Bev.: Siracusa-ban található egy nagy barlang, amelyet „**Dionüszosz fülének**” hívnak; a nevét onnan vette, hogy olyan élesen veri össze-vissza a hangokat, hogy a barlang **minden** helyén, mindenünnen **minden** hallható; Dionüszosznak pedig azért van az elnevezésben szerepe, mert ő volt az a „nagyúr”, aki **mindig** és mindent tudni akart... – Az ember életére nem az a fontos, hogy mindent és mindenütt halljon, hanem az, hogy a **legmagasabb** helyről, Isten világából zengő szót **mindig** és **teljes értelemmel** hallja. Ezért van az, hogy a „jól halló fülek” kegyét vagy a mindig „nyitva váró” kegyet kérje az ember. – Mit hallanak az így áldott fülek?

1. Az ilyen fülek felfogják Isten igéjét.

Minden zörej és hang kopogtató jövevény, aki az ember lélekszentélyét záró fülkapun át akar a lélekbe lépni. Hozza a külvilág hírét, vagy a „személyes életnek”, Istennek vagy embernek üzenetét. – Nézzük tehát ezeket!

a) Ezek a „hangok” jöhetnek a **külvilágból** származó anyavilágból. Zaj, dal, vihar, égzengés... Jelek ezek, amelyek jövendő öröm, vagy veszély hírnökei. – A természet jelei, de esetleg „üzenetek” hozói is lehetnek...

b) Jöhetnek a hangok **jó és rossz emberektől** származó **szavakból**. – Belső tartalmat, ígéket rejtenek; befelé törő, intő, segítő, oktató, vagy éppen pusztító, mérget hordozó beszédek, amelyek nyílt, vagy zárt kosárban akarnak belopódzni az ember lelkébe... Ezért int nyíltan az evangélista: „Ne ítéljétek, hogy meg ne ítéljenek” (Lk 6,37). És a háttérben beszélőket figyelmezteti az apostol: „Ne zúgólódjatok egymás ellen testvéreim, hogy el ne ítéljenek” (Jak. 5,9).

c) De jöhetnek a hangok **egek világából az Istentől**. Lehetnek a tanító igék útján szólók, amelyeket a Szentírás hirdet vagy az Egyház szolgálja csendít... De lehetnek szülők, nevelők lelkéből szólók, amelyek az isteni hang képviselői, vagy úgy is mondhatnók: hangszórói!... Lehetnek továbbá a dal, a zene, a költészet, a hangos művészet szavai, amelyek a felsőbbrendű életalakítás szolgálói... Végül mindegyik: Isten **követe**.

2. Isten igéi tettekre indítják az ember lelkét.

A kopogtatás utáni belépés – befogadást tételez fel, és a raktározás felhasználást. Nézzük, mit jelentenek a lelkünkbe lépő hangok – isteni ígére alkalmazva?

a) Ha e hangok kopogtatnak a lélek szentélyén, mi a teendő? – Isten szavai előtt mindig **tárandók a kapuk**; A Mester is azt mondja: „Akinnek füle van, hallja meg” (Mt 13,43). Világ és ember előtt azonban a „hozandó kincs” vizsgálata után nyitandók a „várkapuszárnyak”... Jól figyelj a várórség módszerére: „Állj!” – ez a kapuőr szava, mert ő csak erre felelve engedi be a jövevényt.

b) A befogadás után „elhelyezés” következik. Ez ugyan kis jelentőségű volna, ha úgy értelmeznők, hogy magtár a lélek, amely hosszabb időre szóló anyagfelhalmozásra szolgál. Csak a kamra lehet ilyen célzatú. A kufár lehet áruhalmozó. De még ez is azért történik, hogy a jövő életnek biztosításáról gondoskodjék. – Tehát itt is a felhasználást előző erőgyűjtésről, nem múzeumszerű raktározásról van szó.

c) A beszéd elhangzása és a lélekben való csendülése után sincs nyugalom. Aki azt hiszi, hogy elfogadva Isten parancsait, szinte múzeumot nyitva lelkében őriz azokat, **eleget tesz**, az nagyon téved. – Ez az igazi tudnivaló: „Legyetek **megvalósítói** az ígének s ne csak hallgatói, különben önmagatokat csaljátok meg” (Jak. 1,22). Más helyen azt mondja a szent apostol: „Meg akarsz győződni, te oktan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20). – A lényeg, a hangsúly a **tetten** pihen! Ezt ébresztgeti, ezt követeli az isteni íge. – Mit érne ugyanis a jó talaj, ha csak otthont nyújtana a gyökérnek? Mit érne a napsugár, ha csak világító fénynek fogadná a tulipán? Mit érne a harmat, ha csak gyűjtött víznek halmozná a kukorica kardszerű levele? – A lélekkincs is – az evangélista szerint – kamatoztatandó (talentumok!)! Ember lélekkincsei azért áhítóznak az Isten külön adományai után, mert **szebb** és gazdagabb **kialakulást**, Istennek személyes szeretete adta megneemesedést igényelnek. Nem gyűjtő, hanem **életté teremtő** az ember!

Bef.: Mire kell hát törekednie az embernek? – kérdezhetjük utolsó mondatainkban. Arra, hogy minden isteni szó hallása után **kérdőjellel** kell válnia a feleletnek, kérdezvén: te, ember, hogy vagy ezzel az isteni tanítással, utasítással?... De azután **felkiáltójellel** kell keményednie a válasznak: hűségese leszek az Úrnak (itt bármely parancs színezhető és részletezhető!) – Ha pedig végül e kettős lélekállapot jelentkezik bennetek, akkor jól hallanak a fületek, mert életté válnak az isteni ígék. Ne felejtjük az igazságot: „Dionüszosz füle!” hallanak, de az Isten teremtette emberlelkek – égi ígék hallása után – **isteni életet élnek!**

2. beszéd: A tettek embere

(Erkölcsi beszéd: Vir facti)

Bev.: Robinsonról, a híres „Senki szigetének” emberéről írja **Defoe**, hogy egyedül, elhagyottan, minden segítő eszköz nélkül vetődött ki a hullámmarta szigetpartra. – Mi volt a sok lehetőség egyike-másika? Essék kétségbe?... Várja a bizonytalan jövőt?... Vagy vegye kezébe életének sorsát?... Robinson az utóbbit választotta, mondván: Istenatyám akarataiban megnyugodva, segítségében bizakodva, erőim latbavetésével kezdem sorsom rendezését. – Nem vagyunk-e mi is „életsziget” egyszerű lakó népe?

1. A külvilág adataival számolok.

Ha jobban tetszenék a bibliai Jób példája, akkor arra hivatkoznék. Őt is áldotta, majd sújtotta az Isten, és végül is az volt az imája: „Az Úr adta s az Úr elvette, amint az Úrnak tetszett, úgy lett, legyen áldott az Úr neve!” (Jób 1,21). Mintha az csendülne ezekből a szavakból: az élet adottsága – Isten ténye, az **életemhez** való alkalmazása –saját feladatom.

a) Mit akarnak az engem körülörvénylő élet adatai? – Csak hullámsodródást? Vagy jelentkezőt? Vagy eltemetést? – Ezt sajnós igen sok ember engedi! Ez azt jelentené: nem maga veszi kezébe életét, hanem hordalékként engedi magát irányítani a hullámok ölné.

b) Pedig valóban mit akarnak ezek a kívülem vagy bennem, de akaratomon kívül álló tényezők? „Én vagyok:” a döntő, azok: a „felhasználandók”. Lehet ezt elgondolni a testi, lelki vagy, szellemi vonalon. Lehet elgondolni a szenvedés és öröm vonalán. Lehet értékelni a véges és végnélküli vonalon (bűn és ösztönös élet). Végül is azt akarja, hogy magad vedd kezébe életedet és tedd olyanná, aminővé Isten terve szerint lennie kell.

c) Végül is miért kopogtatnak és gyülekeznek? Azért, hogy minden földi és égi adományt életkincssé alakíts és így az „önmagadat alakító emberré” nemesedj! – Így lehetnél „hű szolgálta”, aki várhatja Urától az üdvözítő ígét: „Jól van, te hűséges, derék szolgálta! Mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,23).

2. És így mindent szolgálatba állítok.

Valami nagy öntudatnak kell bennem élnie, hogy elmondhassam: **én vagyok az Isten rendelte és segítette életkovász.** – **Makarenko**, a jeles orosz író s nevelő feladatát így jelzi: az élet kovácsa. Mi minden ember egyéni életkialakítását is idekapcsoljuk. De azt igenis valljuk és hirdetjük, hogy minden életadat átdolgozója és alakítója az ember.

a) A világ alakítója és nemesítője – te vagy, ember! – Vajon hogy áll előtted a világ? Készen? Szolgálatra készen? Nem érzed-e, hogy Robinson vagy az eléd járó világgal szemben? – Tétéleid így szólnak: ura vagy! Megismerője vagy! Alakítója vagy! Azért tehát nem ölbetett kézzel nézzed és fogadd a világot, hanem a munka nemes eszközével alakítsd és formáld. Rajta! Rajta! Ez a hivatásod, sőt élettartalmad! Az Írás szavát sohase felejtsd: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28).

b) De a világ alakítása, uralma és felhasználása mellett nem áll-e módodban a további szolgálat? Hát embertestvéreid nem lelked tartozékai? Gondold el a dolgot részletesen! Jó szüleid... saját családod... gyermekeid... rokonaid... szeretteid... embertestvéreid... távolesnek tőled? Hát velük nem főnódsz-e szeretetkapcsolatban egybe? Erről mondja az Úr, hogy a legfőbb parancsolat: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Gal. 5,14). Erről mondja az Úr, hogy az örök életben is megmarad: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Lám! Ezek szolgálata annyi, mint a „tettek emberének” tevékeny erőit érvényesíteni.

c) Végül Istenatyád lelked külső várának leegyszerűsített lakója-e? Isten – a Teremtő! Isten – a Fenntartó! Isten – a Gondviselő! Ezt mindenki tudja! – De ki Ő – az ember személyiségét illetőleg? Atya! Tiszteletet váró Atya! Szeretetet igénylő Atya! – **Ehhez** az élethez is át kell magadat alakítanod! Ez is a „tettek embere” feladata és a „tettek emberének” **legnemesebb** tevékenysége. – Az előzők – a földön maradások. Legfeljebb a feljebb való igényeskedések. Az utóbbi az égbe vágyás és égbeszállás. Mégpedig azért, mert minden elismerés, hódolás, ima, szeretetsóhaj és tett Istennel való találkozás. Azt is mondhatnók: itt a földi „tettek embere” – az ég Urával, az „**igazi tettek Urával**” találkozik és kapcsolódik. Azzal, Akitől minden jó és tökéletes származik.

Bef.: Ember életének „földszigetén” tevékeny legyen a zarándok Robinson! Vegye kezébe életét és Istennel együtt dolgozva alakítsa ki az örök partok felé vivő „életcsónakját”.

* *

Beszédláncok

Most azután olyan beszédláncokat közlünk, amelyek **egészen gyakorlati** részre bontják és **részletesen közlik** az igazi vallásos ember élettevékenységének tartalmát. Szinte folytatása lehetne „A tettek embere” gondolatnak és kisebb területekre bontaná a tettek szolgájának teljes élettevékenységét. – Könnyebb természetük miatt erősebb kötöttséget is megengednének.

I. beszédlánc címe: A vallásos élet igazi kellékei

Itt azokról az **alanyi** kellékekről, azaz feltételekről lesz szó, amelyek a mai Szentleckében hangoztatott **igazi vallásosság** kialakítására képesítik az embert.

1. beszéd: A fékrefogott nyelv

(Erkölcsei beszéd: A nyelv szerepe)

Bev.: A vallás alapján – alanyi szemszögből Isten uralmának hódolatos elismerése. Uralkodik rajtunk az Isten szava, és teljes lélekkel ehhez irányítjuk életünket. – Így az első és gyakorlati feladatunk: azt mondja, azt hirdesse a nyelvünk, amit lélektartalomként adott Istenünk.

1. Legyen tehát féken nyelvünk a magunk dicséretére.

Régi mondás: öndicséret – gyenge dicséret.

a) Sohase egyenes szóval! – Az alany ritkán legyen – dicsérő beszédekben – „én”, „én”, „én”.

b) De ugyancsak kerüljük el azt a beszédtemát, amely reánk és értékeinkre hívja fel a figyelmet.

c) Végül ne igényeljük „**humiliatio nequam**”-mal magunk dicséretét („én tudatlan vagyok” – mondogatom, **hogy más dicsérjen!**).

2. Legyen féken mások gyalázására.

Másokról pedig ne kritizálva szóljunk. „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát? Vagy hogy mondhatod felebarátodnak: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben gerenda van? Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, akkor majd elég tisztán látsz ahhoz, hogy kivehesd a szálkát felebarátod szeméből” (Mt 7,3-5). – Az ítélet az Istené, a szeretet terjesztése a tiéd!

3. De legyen szabadon mozgó Isten magasztalására.

Ez már igen fontos pozitív feladata.

a) A Zsoltáros parancsa: „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1).

b) Krisztus életének dicséretet közlő mozzanata: „Közel jártak már az Olajfák hegyének lejtőjéhez, amikor a nagy sereg tanítvány örömeiben áldani kezdte Istent azért a sok csodatettért, amelynek tanúja volt” (Lk 19,37). „Állandóan ott voltak a templomban, dicsérték és magasztalták Istent” (Lk 24,53).

c. Emberi lélek igénye. „Áldani akarlak, amíg csak élek, és nevedben emelem fel kezemet” (Zsolt. 62,4).

Bef.: Így a lélektartalom szent hangszórója Isten dicséretének pacsirtája; több: angyalnyelve léssen.

2. beszéd: Az árvákhoz siető lábak

(Erkölcsei beszéd: Az elesettekhez sietés)

Bev.: Isten adta mozgásunk nemcsak a helyváltoztatás tehetségének eredménye. Mennünk kell a magunk szolgálatában, de serénykednünk kell mások megsegítésében is. A segítségben siető lábak Isten terve szerint lélekszolgáló eszközök.

1. Mesterünk parancsa: az irgalmasság gyakorlása.

Hogyan és miképpen hívta fel erre a figyelmünket?

a) Saját példájával. Mit tett? Teljesítette Izaiás jövendölését: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,5-6). Kereste a betegeket. Gyógyította a lelki betegeket.

b) Egyenes parancsával. A felebaráti szeretet parancsával... „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! A mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34). Az irgalmas szamaritanus példájával... „Mikor megpillantotta, megesett rajta a szíve. Odament hozzá, olajat és bort öntött sebeire és bekötözte azokat. Aztán föltette teherhordó állatára, szállásra vitte és gondját viselte” (Lk 10,33-34). Az örök élet elnyerésének mércéjével... „Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok, mezítelen voltam és fölruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek” (Mt 25,35-36).

2. Készséges lábak – a parancsok gyakorlására.

Mikor mondható készségesnek az ember lába?

a) Ha indul – a Mester parancsszava teljesítésére. – „Vagyonodból adj alamizsnát, és semmiféle szegénytől se fordítsd el arcodat; így aztán majd eléred, hogy az Úr sem fogja elfordítani tőled arcát” (Tób. 4,7). Ugyanezt erősíti a próféta is mondván: „Ezért, király, tessék neked az én tanácsom: váltsd meg alamizsnával bűneidet és a szegények iránt való irgalommal gonoszságaidat; akkor talán Ő megbocsátja vétkeidet” (Dán. 4,24). – A Mester pedig még a módot is jelzi hirdetvén: „Amikor tehát alamizsnát adsz, ne kürtöltess magad előtt, mint a képmutatók teszik a zsinagógában és az utcán, hogy dicsérjék őket. Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat” (Mt 6,2). – Az igazi tökéletesség útja pedig Urunk szerint a **teljes szegénység** áldozatossága. „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem” (Mt 19,21).

a) Ha **állandóan** jár-kelel mások érdekében. Maga a Mester – Palesztina földjeit járta. Tanítványai, hívei – a szegények otthonát vagy otthontalanságát keresték (Szt. Erzsébet, De Paul Szt. Vince, Szt. Ferenc stb.).

Bef.: Nem adatott tehetség – a pihenésre vagy gyűjtésre. Élet a legnagyobb kincsünk – életszolgálat a legszentebb kötelességünk.

3. beszéd: Az özvegyeket vigasztaló tekintetek

(Erkölcsei beszéd: A szent szemek)

Bev.: Gyenge és erős: ez az emberek egyetemes felosztása. A gyermek és özvegy a magára maradt gyengét jelenti, és azért csendül a Szentlecke szava, hogy legyetek a gyarlók és gyengék segítői. – Legyen **tekintetek** rajtuk és szenvedésben, bajban legyen velük **szeretetetek**.

1. Vigaszt vigyetek szomorú magányukba. Ez a „vigaszt vitel” úgy történhet, hogy lelketek **tele tartálya** jut el a szegény házába. – De mivel legyen telve?

a) Lehet ez – földi kincessel. Úgy értem, hogy szerető lelketek a földi élet zavaraira is talál gyógyító írt. Sokszor ez a megértő tekintet is segít szó.

b) Lehet ez megfizethetetlen égi tartalommal. Úgy értem: a ti lelketek tartalma kegyelem. A ti tekintetek egek felé feszülő. **Ezt** a tekintetet vetítitek a szegényre, hogy ő is így nézze az életet.

2. Támogatást ígérjétek és adjatok gyászos elhagyatottságukba.

A ti szemetek vegye észre a titkos bajt és szenvedést.

a) Lássátok bajaikat, még akkor is, ha szégyenlős az elhagyott. Ilyen még inkább rászorul a segítők kezekre.

b) Segítsétek gyötrelmeiket. És ha nagy szenvedést – testit vagy lelkit – láttok, akkor hajoljon le lelketek a szegényekhez. Még pénztárcátok se maradjon zárt!! Még raktárotok se legyen túlhalmozott! Ne felejtsetd: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsda emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsda nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20). Minden az Istené és Isten házanépéé! – Így láss és így tégy!

Bef.: Lám, ez a **tekintet**, amelyet feljűk vetíték. Ez nem megállapítást eredményez, hanem gyámolítást és segítséget biztosít, és így örök értéké változtatják az irgalmasság cselekedetei.

4. beszéd: Az élet mélyére látó szemek

(Erkölcsei beszéd: Isten törvényeinek meglátása)

Bev.: Hol kell hasznosítani a szempárunkat? – Természetes, hogy a világ felé való fordulásban. Kapuk ezek, az Isten szépséges világának befogadására. – De azután gazdagodó anyaggal forduljon embertestvér felé, hogy benne Isten népét lássa. – Végül – léleklátást igényelve – mélyedjen el a mélységekbe, az Isten adta törvények mélységeibe, hogy azokban lássa az élet szent feltételeit. – Mit kell látnunk?

1. Látnom kell a nagy világ törvényeiben Isten parancsait.

a) Világ törvényeiben? Igen! Itt szól az Isten. „Amikor a tengert körülvette határával, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágják határaikat, amikor a föld alapjait megvetette...” (Péld. 8,29). – Mik ezek? Alárendeltségi rend, érvényretörés és szolgálat. Ember! Lásd ezt magadra vonatkoztatva is.

b) És világhoz csatlakozzék maga a „kisvilág”, az ember is. Az ő törvényei, vágyai, lendületei – természetesek! Isten törvényei. Decalogus: „Majd kihirdeté az Úr mindezeket az ígéket” (2Móz. 20,1) és hegyi beszéd: (Mt 5,6,7). – Ember! Hallgass rájuk és kövesd – a természetes törvények parancsát.

2. Látom önmagamban Isten életterveit. De azután **egyénilag** nézd **önmagadat**.

a) Külön-külön más a talentumod. „Egyiknek öt talentumot adott, a másoknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). Isten adta, tehát **szerezd és értékesítsd!**

b) Külön-külön más a hivatásod. A munka – egyetemes, de a munka minősége egyénien eltérő. De szent – mindegyik.

c) Külön-külön más az életkörülményed. **Ezt** a helyzetet kell kihasználnod, amelyben élsz! Nyugodj meg: mindenik örök élet feltétele lehet.

3. Látom a mélységek mélyén Istennek hazahívó buzdítását.

Ez már az egek felől áramló kegyelmek látása.

a) Közvetlenül – a felém siető Egyház segítségét látom. Egyházam minden szava – Mesterem nyomán –: Istenből éljen a lélek. Szt. Pál is erre int. Liturgikus életünk ezt adja. Magamban élő legyek. Mert érzem. Mikor? Valahányszor a szentségek útján érintkezem az Úrral. Milyen könnyű a lelkem, – mondja a gyónás után a kis gyermek is.

b) A kegyelmi élet – segítségét és lendületét élem. Mikor? Ha állandóan ez az élet: a megtérés után. Így: Claudel szerint „az ég mindig kék”.

Bef.: „Evezz a mélyre!” – olvasom az Úr parancsát (Lk 5,4). Neked is mondom: gondold sokszor a

lélek mélységeire. Elmélkedő lélekkel jussál el ide!

5. beszéd: A szolgálatot teljesítő kezek

(Erkölcsei beszéd: Áldozatos kezek)

Bev.: Szem, nyelv, tekintet, belső lelki észlelés és kifelé való jelentkezés finom eszköze, siető lábak és készséges jóság segítőtje, de a **kezek**, az áldott kezek, a lélekjóság megvalósítói. – A kéz még akkor is **jelkép**, ha maga a lélek árad ki a segítő készséggel (Példa: Jézust mindig **áldó** gesztussal ábrázolják). Valóságos szeretetgyakorlataink végrehajtásában segítő eszközünk a kéz.

1. Kinyúl „teremteni” akaró készséggel a világ felé.

Küldött az Úr, hogy a föld a mi hatalmunk alatt álljon.

a) Kezünk nyúl tehát a nem kész világhoz. Ami kő, föld, fa és érc, az a mi kezünk munkája által teremtetik házzá, termőtalajjá, bútorrá, munkaeszközzé.

b) Sőt művészi széppé is alakítunk a hasznosság útján.

2. Kinyúl segíteni akaró készséggel embertestvér felé.

Ez már lelkebb, mert ember nyúl ember felé.

a) Személyes segítségre. Talán ez a forma helyes: testvért látok, testvér felé fordulok. Ok? Szeretet egyetemessége.

b) Adás – segítségre. De ez nemcsak odafordulás, hanem készséges nyújtás! Tényleg ilyen is legyen! Veszek magaméból! Adok másnak! De ne hivalkodva! „Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezed, mit cselekszik a jobb” (Mt 6,3).

3. Összekulcsolva emelkedik – Isten felé.

Ez a legtökéletesebb gesztus. Égi lény az ember, ég felé emelkedjék az emberi kar.

a) Van ebben hálaadás... Azért, amit vettünk? Van ilyen. Életünk, földünk, lelkünk, örök életünk... Nem elég a hálaadásra?

b) Van ebben dicsőítés! Kinek szól? Az ég Urának! Miért? Övé minden. Lét, szépség, igazság és jóság. Belőle – hozzánk! Nem illő ezért a dicséret?

c) Van ebben könyörgés. Miért? Mert végesek vagyunk. Mert gyöngék vagyunk. Így méltán fordulunk az erő Forrásához. Különös örömmel, mert Mesterünk szerint: „Kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7).

Bef.: Szent eszközök ezek – az igazi vallásos ember áldozatot adó és hozó szent eszközei. Figyelj reá! Az ujjak szétágazva állanak. Miért? Mert azt jelzi: nem azért, hogy **csak** bezárjanak, hanem azért is, hogy szétszórjanak!

*

– Most olyan beszédláncok következnek, amelyek – egészen röviden – a **törvény mélységeinek magyarázatával** foglalkoznak és a Szentlelkében szereplő hasonlathoz (tükör) alkalmazkodva az emberi élet valóságos tartalmát kutatják. – Van ebben **felület látás, mélyre szállás, keresve-találás és tiszta látás...**

I. beszédlánc címe: A törvény hódolatosai

Alapgondolata legyen: Isten előtt hódoljon az ember!

1. beszéd: A törvényben ismerd fel az Istent

Bev.: Mózes kőtáblái.

1. Jele: természet.

2. Ténye: parancsoló Írás.

Bef.: Isten szava mind a kettő.

2. beszéd: A törvényben alkalmazd magadra a szóló Isten

Bev.: Kire álljon a törvény?

1. Neked szól.

2. Másnak nem osztva – kövesd!

Bef.: Így életet irányít a törvény.

3. beszéd: A törvény követésében – kövesd az Istent

Bev.: Kicsoda a fényt vető?...

1. Az Úr tudja, mutatja az utat.

2. Urat hallgasd és kövesd az életúton.

Bef.: Úr a fény, ember: légy a követő!

4. beszéd: A törvény szavai szerint tökéletesít az Isten

Bev.: Előretörés – az ember feladata.

1. Fejlődésed célját akarja.

2. Az eszközöket kínálja.

Bef.: Isten Magához akar hasonlónvá tenni.

*

II. beszédlánc címe: A tükörképet látó felületesek

Ennek tárgya: a felületes ember látása.

1. beszéd: Játszi változatokat látnak

Bev.: Gyermek szemek látása...

1. Vizek tükörképet.

2. Környezet-változtatást.

Bef.: Felnőtt ember látása...

2. beszéd: Futó képeket elfelednek

Bev.: Van-e hatás nélküli benyomás?

1. Átfutó képek eltűnnek.

2. A feledés tengerébe merülnek.

Bef.: De minden hatást vált ki.

3. beszéd: Semmit sem értékesítenek

Bev.: Szikla és csorduló esőcsepp...

1. Az anyagiak morzsolódnak.

2. Az emberek régiek maradnak.

Bef.: Szikla és csepögő víz. Ez is már alakító erő. Így az ember is – de tudat nélkül – alakul...

4. beszéd: Mozdulatlan szobrok maradnak

Bev.: A merev és mozdulatlan szobrok élettelenül helyezkednek el.

1. Áll a Szfinx.

2. És folyik az élet.

Bef.: De ha figyeljük jobban és jobban, akkor ezek is beszédesek az átmenők felé.

*

III. beszédlánc címe: Az élettenger tükrébe mélyedő boldog népek

Ez a beszédlánc azt akarja mondani, hogy a lélekélet mélységeit szerető népek – az élet boldogai.

1. beszéd: Érdeklődni – a mélységek iránt

Bev.: Szent titok és kincstartály a mélység.

1. Sötét vizek.

(fekete víz)

2. Nagy kincsek.

Bef.: Az „arany ármádia” kincse.

2. beszéd: Keresni – a hazavezető életeszközöket

Bev.: Személyek az igazi segítők.

1. Fényszórók.

2. Életkísérők.

Bef.: De a szeretet eszközein keresztül segítenek a személyek.

3. beszéd: Gazdagodni – az isteni értékekben

Bev.: Hágár kalifa kincse – a jó tettek tömege.

1. Az életkincset felszínre hozom.

2. Az életben örök arannyá kovácsolom.

Bef.: Wagner szerint az örök tavasz az élet értékeinek értéke.

4. beszéd: Boldoggá tenni az életet természetfeletti tartalommal

Bev.: Legnagyobb kincs az Isten és az Ő alkotmánya. Úgy leszel boldog, hogy tiéd az Övé!

1. Ami az Istené.

2. Az az emberé!

Bef.: Lehet-e ennél nagyobb boldogság? Isten birtoklója vagy, mert a mélységekbe szálltál!

*

IV. beszédlánc címe: Az életmélységek „kincshalásza”

A beszédlánc célja: útmutatás a mélységek értékesítésére.

1. beszéd: Istent látni – mindenben

Bev.: A látás természete...

1. Látni – a földön is.

2. Látni – szellemiekben is.

3. Látni – természetfelettiben is.

Bef.: Az igazi látás értéke...

2. beszéd: Isten fiait látni – embereken

Bev.: Kicsoda az ember?

1. Földi szemmel nézett ember...

2. Istenfia szemében látott ember...

Bef.: Mivé változik így az ember?

3. beszéd: Isten erejével lelkeket alakítani

Bev.: Mit érhet Michelangelo márványtömbje?

1. Művészi lélekkel látni.

2. Isten adta művészettel alkotni.

Bef.: Isten élő angyala az ember.

4. beszéd: Isten szeretetét birtokolni és sugározni

Bev.: Égi kenetek szent amforája vagyok.

1. Vettem az Isten adta – szeretet kegyét.

2. Szórom az Isten adta – szeretet sugárkévéjét.

Bef.: Égi tömjén szent turibulumává válok.

*

– Utoljára maradjanak az „Úr hűségesei” cím alá foglalva azok a beszédvázlatok, amelyek egy gondolat köré fonják a **vallásos élet** kérdései körül rajzó problémákat, és így arra is alkalmasak lennének, hogy együttes **sorozatban** fejtegetsük, bár külön-külön is értékesíthetők. – Arra mindenesetre súlyt helyezünk, hogy minden egyes beszéd a Szentlecke szövegére támaszkodjék. Kifejtésük **rövid** létszen, mert az előzők alapján könnyen szélesíthetők. – Itt is azt mondhatjuk: nem adunk mást, mint új keretet az Evangélium szent és ősi kinyilatkoztatott isteni életképéhez.

A beszéd sor címe: „Az Úr hűségesei”

Ez az összefogó cím olyan módon foglalja össze a következőket, hogy több kérdés után feleletet ad a kérdezőnek. A **három** kérdőjel után **két** felkiáltójel a válasz. – Természetesen: olyan módon is alkalmazható, hogy az egy-egy kérdőjelre már egy-egy beszédben megadjuk a felkiáltójelként említett feleletet.

1. beszéd: Talán a hallgatók?

Bev.: Vezető a „Bibliás ember” című operából. Kik a boldogok? Akik hallják vagy éneklük az Isten dicséretét? Nem! „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” /Mt 5,10/.

1. Ezek csak híreket vesznek.

2. És később új hírek után futnak.

Bef.: Lehet az a gondolat, hogy az ember nem „üzenet-felfogó”.

2. beszéd: Talán a magukat csalók?

Bev.: Vétessék azoknak az emberi típusoknak megrajzolásából, akik az igazság hirdetésének „meghallgatása után” máris „Isten népének” tartják magukat (az „anyakönyvelt katolikusok”).

1. Az ilyenek csak hallgatva hallók.

2. De az ige cselekvésétől visszahúzódnak.

Bef.: Legyen ez a gondolat: maguk is életvakok és így mások vezetésére alkalmatlanok.

3. beszéd: Talán a tükörbe nézők?

Bev.: Legyen a tükör természetének színezése: felületet mutat és **rövidesen** eltűnő.

1. Csak életérték külsejét látják.

2. De azt is átfutóan látják.

Bef.: A dolgok lényege mélységek mélységén pihen.

4. beszéd: A szabadon Krisztushoz szegődők!

Bev.: Legyen a Mester tanítvány-választása... Péter... Máté... „És követék őt!” (Mt 4,20)...

1. Minket is hív a Mester.

2. Egészséges lélekkel menjen az ember.

Bef.: A hívó szó után állandó és a szeretet kapcsával fűződjék Mesteréhez a lelkünk!

5. beszéd: A cselekedve cselekvők!

Bev.: Vétessék ebből a gondolatból: kicsoda az Úr szőlőmunkása? A hívott, a dolgozó, a kitartó!
(Az idő nem fontos!).

1. Reádobjuk életünket a hivatás teljesítésére.

2. És áldozatosan kitartunk annak végzésében.

Bef.: Vétessék Wagner „Parsifal”-jából: a „balga szent” a szent lándzsa keresés feladatát végzi...

Minden akadályt leküzd, mert ennek elérése Isten adta szent feladata.

* * *